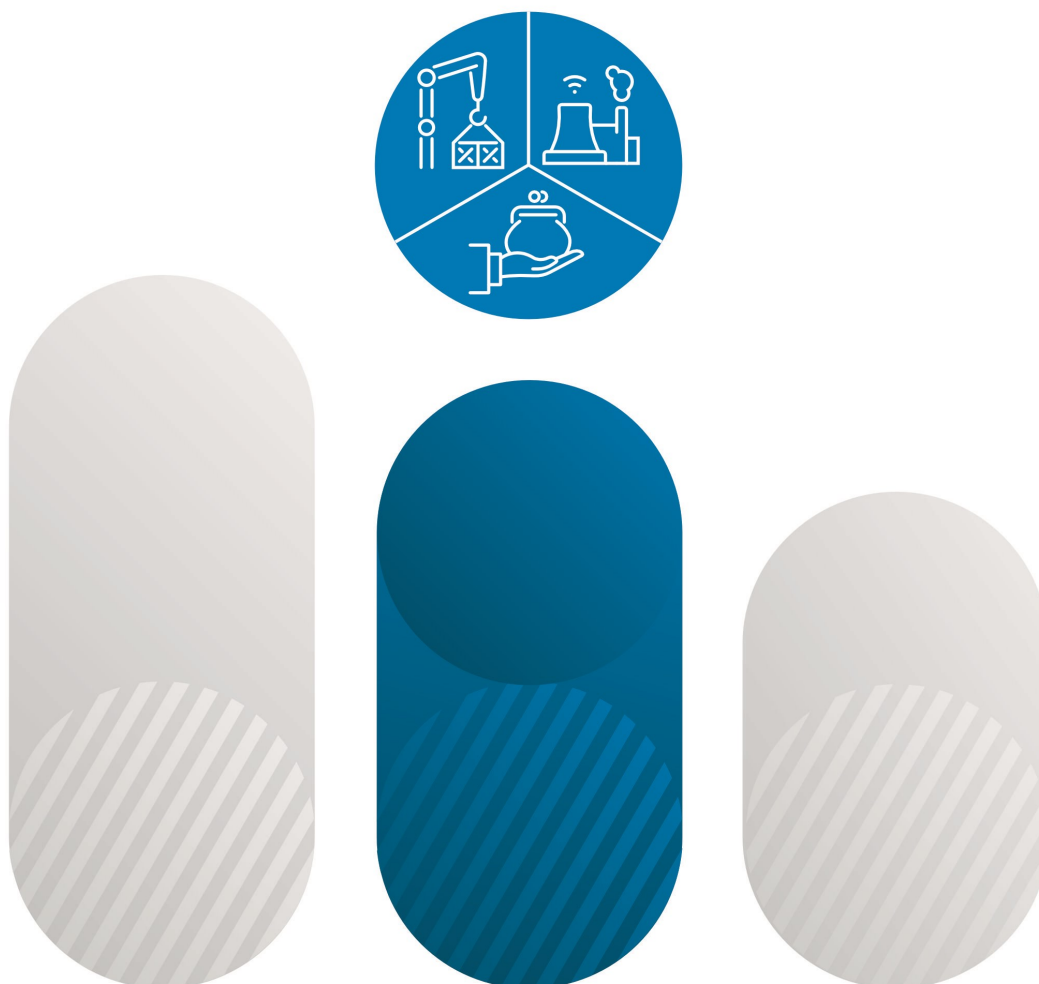

**Koniunktura w przetwórstwie przemysłowym,
budownictwie, handlu i usługach 2000–2024 (październik 2024)
Z pogłębioną analizą aktualnych zagadnień gospodarczych**

Warszawa
Warsaw
2024

Business tendency in manufacturing, construction, trade and services 2000–2024 (October 2024)
With in-depth analysis of the current economic issues

**Koniunktura w przetwórstwie przemysłowym,
budownictwie, handlu i usługach 2000–2024 (październik 2024)
Z pogłębioną analizą aktualnych zagadnień gospodarczych**

Business tendency in manufacturing, construction, trade and services 2000–2024 (October 2024)
With in-depth analysis of the current economic issues

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland

Warszawa Warsaw 2024

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Studiów Makroekonomicznych i Finansów

Statistics Poland, Macroeconomic Studies and Finance Statistics Department

pod kierunkiem

supervised by

Mirosława Błazeja

Zespół autorski

Editorial team

Olga Gaca, Łukasz Gontarz, Hubert Stefaniak, Magdalena Świącka

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

www.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol	Opis
Symbol	Description
Kropka (.)	oznacza zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych data not available or not reliable

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Symbol	Opis
Symbol	Description
PKD 2007	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activity
NACE Rev. 2	Statystyczna klasyfikacja działalności we Wspólnocie Europejskiej Statistical Classification of Economic Activities in the European Community
SI	Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI) General synthetic indicator GUS (SI)
EU.ESI	Wskaźnik odczuć ekonomicznych dla Unii Europejskiej Economic sentiment indicator for European Union
SA	Wskaźnik wyrównany sezonowo Seasonally adjusted indicator
NSA	Wskaźnik niewyrównany sezonowo Non-seasonally adjusted indicator
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Produkcja wyrobów farmaceutycznych Manufacture of pharmaceutical products	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
Produkcja wyrobów z metali Manufacture of metal products	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
Produkcja maszyn i urządzeń Manufacture of machinery and equipment	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Finanse i ubezpieczenia Financial and insurance activities	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities

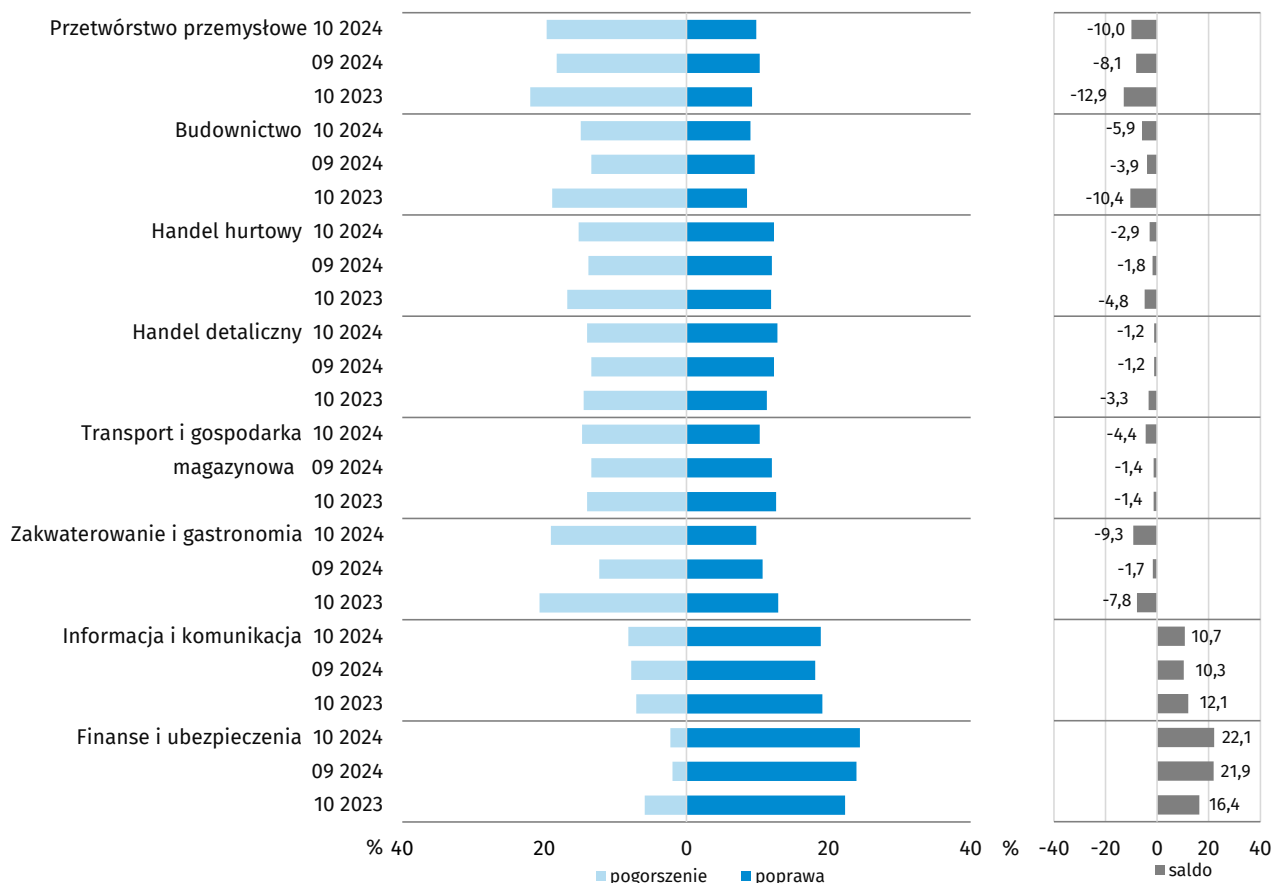
Synteza

W październiku br. publikowane wskaźniki z większości sektorów (m.in. z przetwórstwa przemysłowego) wskazują na pogorszenie koniunktury w gospodarce. Na taką tendencję szczególnie wskazują dane niewyrównane sezonowo. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym znajduje się powyżej średniej długookresowej, a w pozostałych sektorach poniżej. W większości badanych obszarów sygnalizowane jest pogorszenie składowych „prognostycznych”, natomiast w przypadku „diagnostycznych” brak zmian. Jednostki z sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa (plus 22,1) oceniają koniunkturę najbardziej korzystnie, choć poniżej średniej długookresowej (plus 25,5). Najbardziej pesymistyczne oceny formułują podmioty z sekcji przetwórstwo przemysłowe (minus 10,0) oraz zakwaterowanie i gastronomia (minus 9,3).

W skali roku we wszystkich prezentowanych obszarach gospodarki zauważalny jest spadek uciążliwości barier związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (szczególnie w budownictwie) oraz z niejasnymi, niespójnymi i niestabilnymi przepisami prawnymi (zwłaszcza w handlu detalicznym i budownictwie). Również zdecydowanie rzadziej niż przed rokiem zgłaszana jest bariera kosztów materiałów w budownictwie. Firmy z większości badanych obszarów gospodarki odnotowują w skali roku wzrost utrudnień związanych ze zbyt dużą konkurencją na rynku/zbyt dużą konkurencją firm krajowych i zagranicznych.

W rozdziale 8 dostępne są szczegółowe wyniki pogłębionych pytań o aktualne zagadnienia gospodarcze (skutki wojny w Ukrainie oraz procesy cenowe). Zestaw pytań dotyczących skutków wojny w Ukrainie oraz procesów cenowych był poprzednio zadawany w lipcu br.

Wykres 1. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury według rodzaju działalności (sekcje i działy PKD 2007)

WSKAŹNIK OGÓLNEGO KLIMATU KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ jest wskaźnikiem złożonym. Obliczany jest jako średnia arytmetyczna sald odpowiedzi na pytania z ankiety miesięcznej dotyczące bieżącej i przewidywanej sytuacji gospodarczej przedsiębiorstwa. Przyjmuje wartości od -100 do +100, przy czym wartości poniżej zera są oceniane jako negatywne (wskazujące na gorszą koniunkturę), a powyżej zera – jako pozytywne (wskazujące na dobrą koniunkturę). Wskaźnik przyjmujący wartość równą zero oznacza sytuację, gdy koniunktura nie zmienia się.

Tablica 1. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury według rodzaju działalności (sekcje i działy PKD 2007)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Analogiczny miesiąc ubiegłego roku	Ubiegły miesiąc	Bieżący miesiąc	Średnia długookresowa (patrz Uwagi Metodologiczne)
 Przetwórstwo przemysłowe	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA)	-10,7	-8,0	-7,8	0,9
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	-12,9	-8,1	-10,0	0,9
 Budownictwo	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA)	-8,7	-4,1	-4,1	-3,5
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	-10,4	-3,9	-5,9	-3,5
 Handel hurtowy	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA)	-2,4	-0,3	0,0	2,7
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	-4,8	-1,8	-2,9	2,7
 Handel detaliczny	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA)	-2,7	-1,4	-0,6	-4,2
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	-3,3	-1,2	-1,2	-4,2
 Transport i gospodarka magazynowa	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA)	-1,4	-2,8	-4,4	-0,8
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	-1,4	-1,4	-4,4	-0,8
 Zakwaterowanie i gastronomia	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA)	-2,7	0,6	-4,1	-0,9
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	-7,8	-1,7	-9,3	-0,9
 Informacja i komunikacja	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA)	11,8	9,9	10,4	17,7
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	12,1	10,3	10,7	17,7
 Finanse i ubezpieczenia	wskaźnik wyrównany sezonowo (SA) ¹	.	.	.	.
	wskaźnik niewyrównany sezonowo (NSA)	16,4	21,9	22,1	25,5

Tablica 2. Liczba odpowiedzi na ankietę w podstawowych rodzajach działalności (sekcje i działy PKD 2007)

PKD 2007 (symbol)	PKD 2007 (opis)	Wielkość próby	Liczba wypełnionych ankiet	Udział wypełnionych ankiet ² w próbie (w %)
C	Przetwórstwo przemysłowe	3501	3237	92%
F	Budownictwo	4000	3415	85%
46	Handel hurtowy	3119	2864	92%
45+47	Handel detaliczny	4681	4072	87%
H	Transport i gospodarka magazynowa	944	855	91%
I	Zakwaterowanie i gastronomia	339	296	87%
J	Informacja i komunikacja	646	593	92%
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	266	248	93%

¹ Szereg niesezonowy, nie wymaga wyrównania sezonowego. Te dane niewyrównane sezonowo mogą być analizowane i interpretowane w sposób analogiczny jak dane wyrównane.² Przedsiębiorcy udzielają odpowiedzi w okresie od 1 do 10 dnia danego miesiąca.

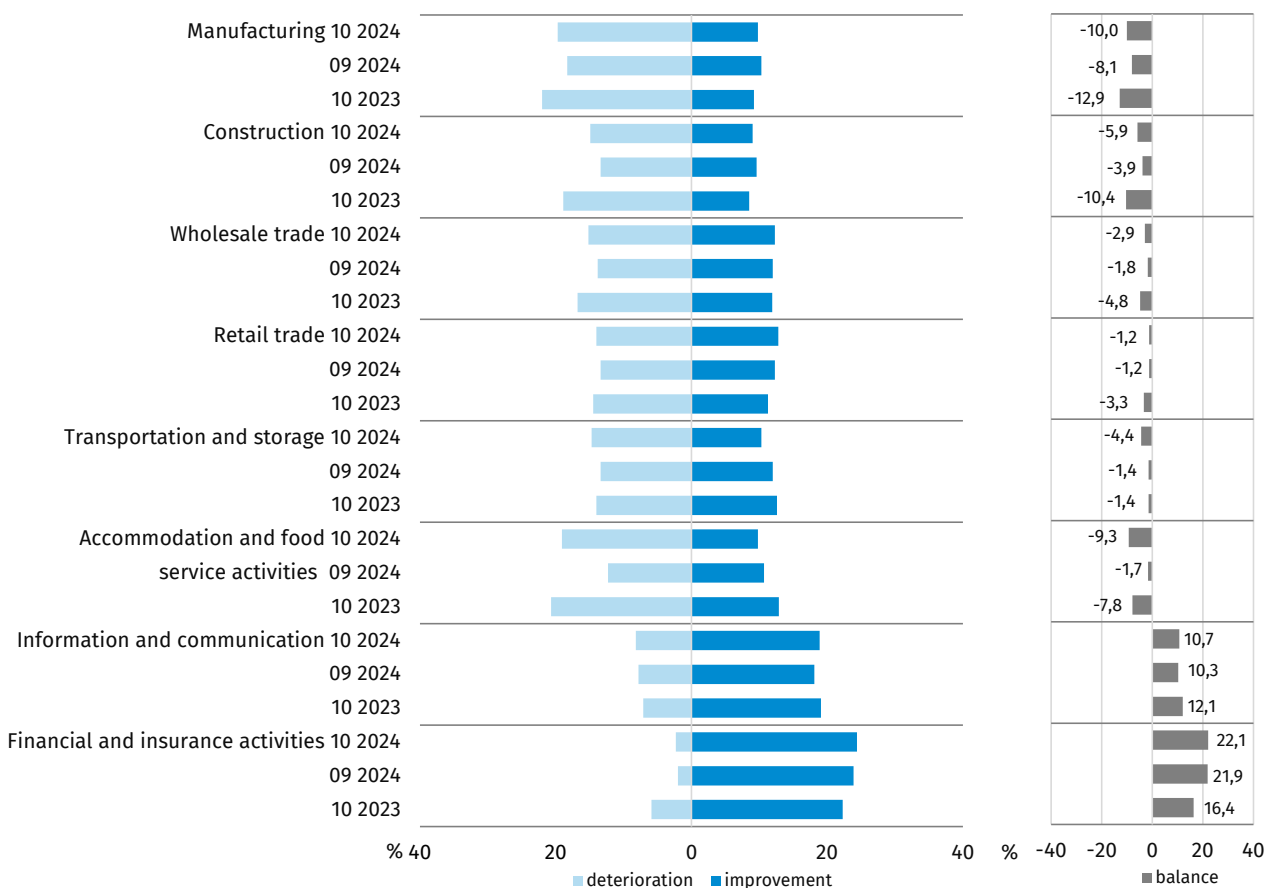
Executive summary

Indicators released in October show overall worsening of economic situation in most of presented sectors (i.e. manufacturing). This trend is particularly indicated by non-seasonally adjusted data. The indicator for retail trade is above the long-term mean, whereas below for the rest of presented sectors. In majority of studied areas, month-to-month level of "forecasting" components deteriorates, while "diagnostic" ones do not change. Entities from financial and insurance activities section (plus 22.1) assess business tendency most positively, however below the long-term mean (plus 25.5). The most pessimistic assessments are made by entities from manufacturing section (minus 10.0) as well as accommodation and food service activities section (minus 9.3).

As regards factors limiting activity, in all of presented kinds of activities there is year-to-year decrease in the importance of uncertainty of economic environment (especially in construction section) as well as unclear and unstable legal regulations (notably in retail trade and construction). Costs of materials in construction also decreased significantly on a yearly basis. Units from most of presented kinds of activities report annual increase in difficulties deriving from too tough competition on market/too tough competition of domestic and foreign firms.

Detailed results for in-depth questions about the current economic issues (negative effects of war in Ukraine as well as price developments) can be found in Chapter 8. Set of questions concerning negative effects of war in Ukraine and price developments was previously asked in July 2024.

Chart 1. General business climate indicator by kind of activity (NACE Rev. 2 sections and divisions)

GENERAL BUSINESS CLIMATE INDICATOR is a composite indicator. It is calculated as an arithmetic average of the balances of the answers to questions from the monthly questionnaire concerning current and expected economic situation. The scale ranges from -100 to +100. Values below 0 are considered as "negative" (pointing to worse business tendency) and above 0 - as "positive" (pointing to good business tendency). When it equals 0, it means that business tendency does not change.

Table 1. General business climate indicator by kind of activity (NACE Rev. 2 sections and divisions)

SPECIFICATION			Corresponding month of previous year	Last month	Current month	Long-term mean (see Methodological notes)
	Manufacturing	seasonally adjusted indicator (SA)	-10,7	-8,0	-7,8	0,9
		non-seasonally adjusted indicator (NSA)	-12,9	-8,1	-10,0	0,9
	Construction	seasonally adjusted indicator (SA)	-8,7	-4,1	-4,1	-3,5
		non-seasonally adjusted indicator (NSA)	-10,4	-3,9	-5,9	-3,5
	Wholesale trade	seasonally adjusted indicator (SA)	-2,4	-0,3	0,0	2,7
		non-seasonally adjusted indicator (NSA)	-4,8	-1,8	-2,9	2,7
	Retail trade	seasonally adjusted indicator (SA)	-2,7	-1,4	-0,6	-4,2
		non-seasonally adjusted indicator (NSA)	-3,3	-1,2	-1,2	-4,2
	Transportation and storage	seasonally adjusted indicator (SA)	-1,4	-2,8	-4,4	-0,8
		non-seasonally adjusted indicator (NSA)	-1,4	-1,4	-4,4	-0,8
	Accommodation and food service activities	seasonally adjusted indicator (SA)	-2,7	0,6	-4,1	-0,9
		non-seasonally adjusted indicator (NSA)	-7,8	-1,7	-9,3	-0,9
	Information and communication	seasonally adjusted indicator (SA)	11,8	9,9	10,4	17,7
		non-seasonally adjusted indicator (NSA)	12,1	10,3	10,7	17,7
	Financial and insurance activities	seasonally adjusted indicator (SA) ³	.	.	.	.
		non-seasonally adjusted indicator (NSA)	16,4	21,9	22,1	25,5

Table 2. Number of responses by basic kinds of activity (NACE Rev. 2 sections and divisions)

NACE Rev. 2 (symbol)	NACE Rev. 2 (description)	Sample size	Number of completed questionnaires	Percentage share of completed questionnaires ⁴
C	Manufacturing	3501	3237	92%
F	Construction	4000	3415	85%
46	Wholesale trade	3119	2864	92%
45+47	Retail trade	4681	4072	87%
H	Transportation and storage	944	855	91%
I	Accommodation and food service activities	339	296	87%
J	Information and communication	646	593	92%
K	Financial and insurance activities	266	248	93%

³ Time series does not require to be seasonally adjusted. These non-seasonally adjusted data can be analysed and interpreted in the same way as seasonally adjusted data.

⁴ Answers are provided by entrepreneurs between 1 and 10 day of given month.

Rozdział 1

Chapter 1

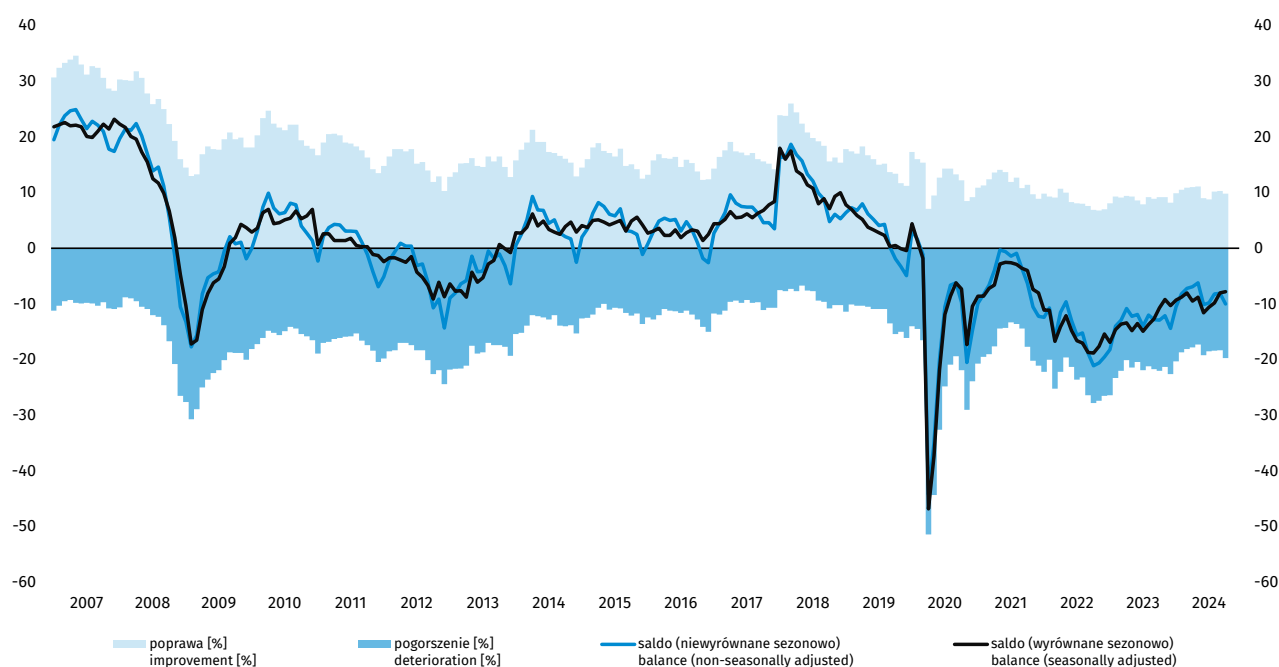
Przetwórstwo przemysłowe

Manufacturing

Wykres 2. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji przetwórstwo przemysłowe

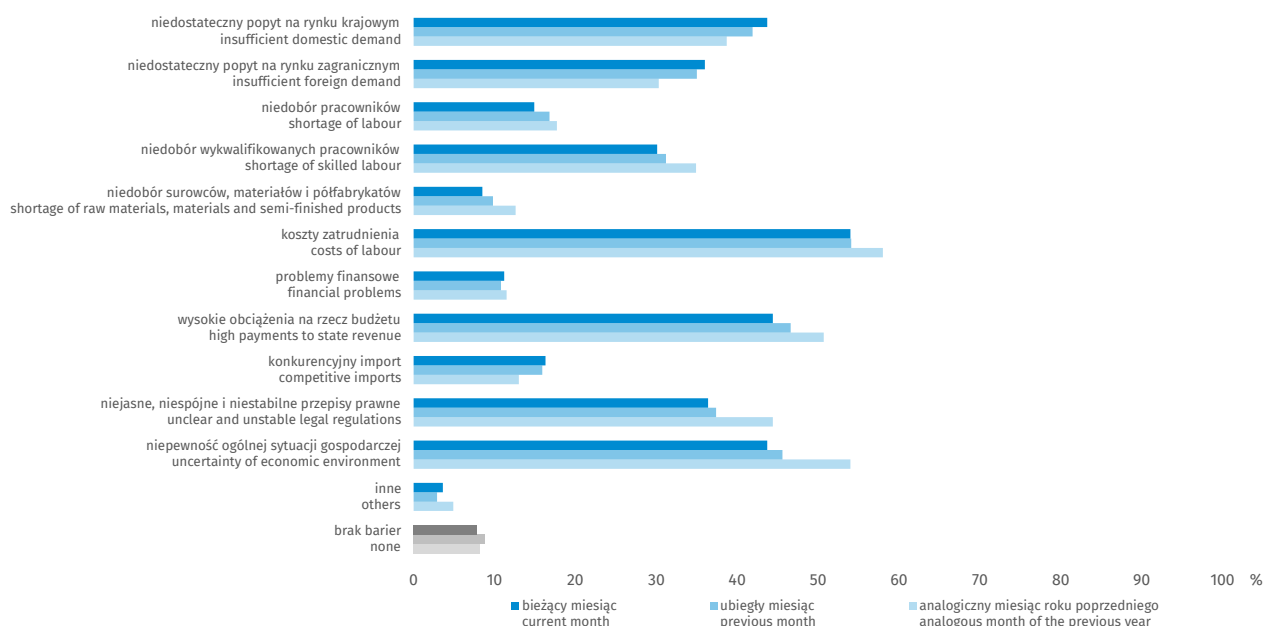
Chart 2. General business climate indicator in manufacturing section

W bieżącym miesiącu wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie minus 10,0 (przed miesiącem minus 8,1). Poprawę koniunktury sygnalizuje 9,8% przedsiębiorstw, a jej pogorszenie 19,7% (przed miesiącem odpowiednio 10,3% i 18,3%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Oceny bieżące portfela zamówień, produkcji i sytuacji finansowej są negatywne, zbliżone do sygnalizowanych przed miesiącem. Odpowiednie przewidywania są bardziej pesymistyczne niż we wrześniu. Stan zapasów wyrobów gotowych jest uznawany przez przedsiębiorców za nadmierny w stosunku do zapotrzebowania. Planowane redukcje zatrudnienia mogą być podobne do zapowiadanych we wrześniu. Dyrektorzy przedsiębiorstw przewidują wzrost cen wyrobów przemysłowych, choć wolniejszy niż prognozowano w ostatnich trzech miesiącach.

Wykres 3. Bariery działalności gospodarczej w sekcji przetwórstwo przemysłowe
Chart 3. Factors limiting business activity in manufacturing section

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności kształtuje się na poziomie 7,8% (przed rokiem – 8,2%).

Przedsiębiorstwa zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia (54,0% w październiku br., 58,0% w analogicznym miesiącu ub.r.).

W skali roku wzrosło jedynie znaczenie barier związanych z niedostatecznym popytem na rynku zagranicznym (z 30,3% do 36,0%), niedostatecznym popytem na rynku krajowym (z 38,7% do 43,7%) oraz konkurencyjnym importem (z 13,0% do 16,3%), natomiast najbardziej spadło – trudności wynikających z niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej (z 54,0% do 43,7%) oraz niejasnych, niespójnych i niestabilnych przepisów prawnych (z 44,4% do 36,4%).

Badanie koniunktury w przetwórstwie przemysłowym (sekcja C wg PKD 2007) metodą testu koniunktury wprowadzone zostało w GUS w czerwcu 1992 r. Jest ono prowadzone na podstawie ankiety miesięcznej, z dodatkowymi pytaniami zadawanymi w styczniu, kwietniu, lipcu i październiku.

Wyniki badania prezentowane są według:

- klas wielkości: 10-49 osób pracujących, 50-249 osób pracujących, 250 i więcej osób pracujących,
- działów PKD 2007,
- głównych grup produkcji przemysłowej (MIGs) – podział na dobra konsumpcyjne, inwestycyjne i zaopatrzeniowe; z dóbr konsumpcyjnych wyodrębnia się dobra trwałego użytku oraz nietrwałego użytku, a z tych ostatnich – żywność i napoje,
- województw (dane publikowane są od początku 2011 r.).

Dane opracowano metodą przedsiębiorstw.

Zakres przedmiotowy badania stanowią pytania o bieżącą i przewidywaną działalność przedsiębiorstwa, w odniesieniu do podstawowych wymiarów działania podmiotu i nawiązujących do podstawowych zjawisk ekonomicznych takich jak m.in. ogólna sytuacja gospodarcza przedsiębiorstwa, portfel zamówień, produkcja, zapasy, sytuacja finansowa, zatrudnienie, ceny, moce produkcyjne, zagwarantowany okres produkcji, bariery działalności, pozycja wobec konkurencji.

Rozdział 2

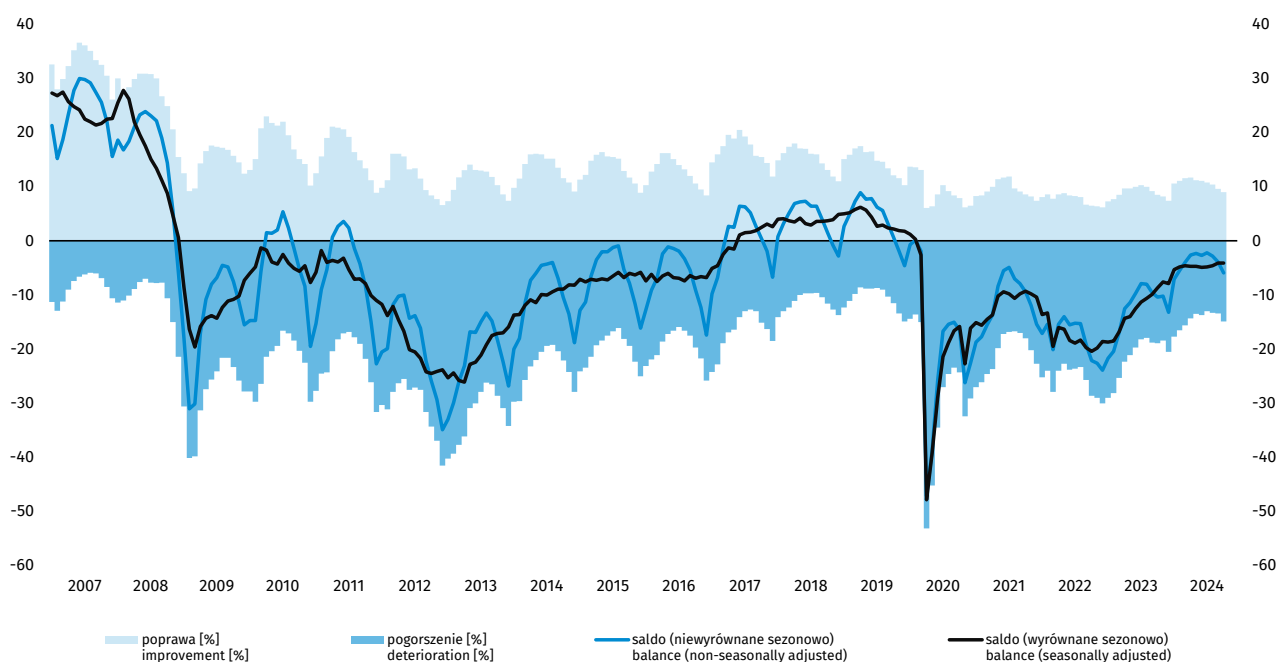
Chapter 2

Budownictwo

Construction

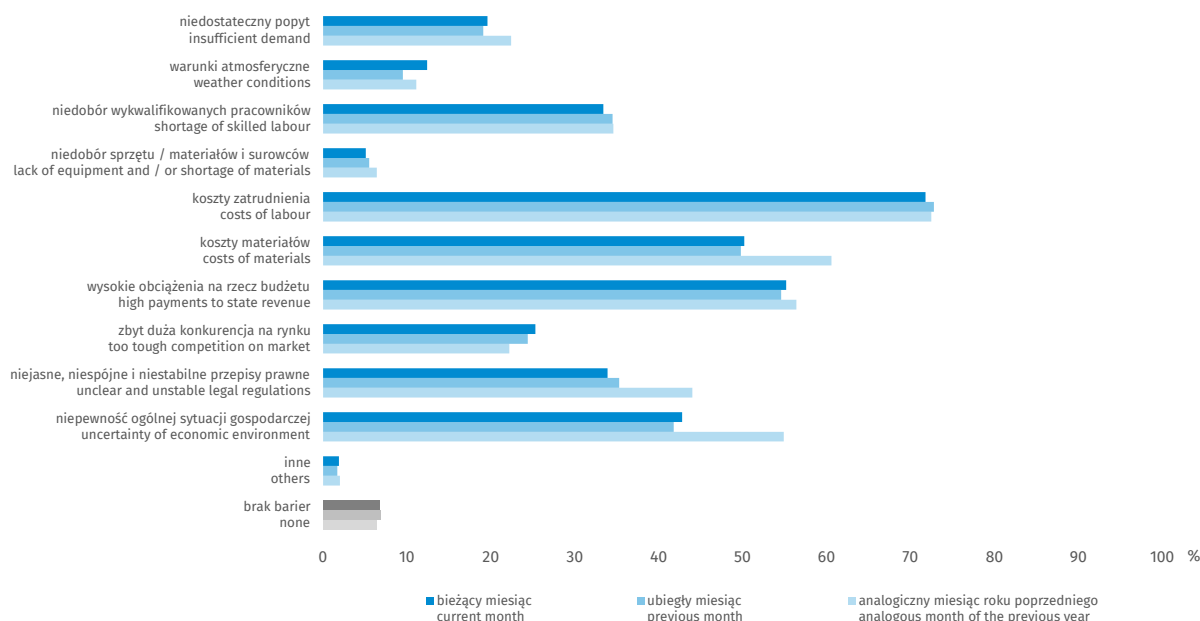
Wykres 4. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji budownictwo
Chart 4. General business climate indicator in construction section

W bieżącym miesiącu wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie minus 5,9 (przed miesiącem minus 3,9). Poprawę koniunktury sygnalizuje 9,0% przedsiębiorstw, a jej pogorszenie – 14,9% (przed miesiącem odpowiednio 9,6% i 13,4%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Oceny bieżącego portfela zamówień są niekorzystne, gorsze niż w ostatnich pięciu miesiącach. Diagnozy dotyczące produkcji na rynku krajowym i sytuacji finansowej są nadal negatywne, zbliżone do zgłaszanych we wrześniu. Odpowiednie przewidywania są pesymistyczne, najgorsze od początku bieżącego roku. Dyrektorzy firm budowlanych przewidują ograniczenie zatrudnienia, podobne jak w ubiegłym miesiącu. Przedsiębiorcy prognozują wzrost cen robót budowlano-montażowych, zbliżony do sygnalizowanego we wrześniu i sierpniu.

Wykres 5. Bariery działalności gospodarczej w sekcji budownictwo
Chart 5. Factors limiting business activity in construction section

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności kształtuje się na poziomie 6,7% (przed rokiem 6,4%).

Przedsiębiorstwa zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia (71,8% w październiku br., 72,5% w analogicznym miesiącu ub.r.).

W skali roku w największym stopniu wzrosło znaczenie trudności wynikających ze zbyt dużej konkurencji na rynku (z 22,2% do 25,3%), a najbardziej spadła uciążliwość barier związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (z 54,9% do 42,8%), kosztami materiałów (z 60,6% do 50,2%) oraz niejasnymi, niespójnymi i niestabilnymi przepisami prawnymi (z 44,0% do 33,9%).

Badanie koniunktury w budownictwie (sekcja F wg PKD 2007) metodą testu koniunktury wprowadzone zostało w GUS w lipcu 1993 r. Jest ono prowadzone na podstawie ankiety miesięcznej.

Wyniki badania prezentowane są według:

- klas wielkości: do 9 osób pracujących, 10-49 osób pracujących, 50-249 osób pracujących, 250 i więcej osób pracujących (podmioty o liczbie pracujących do 9 osób zostały objęte badaniem od 2006 roku),
- województw (dane publikowane są od początku 2011 r.).

Dane opracowano metodą przedsiębiorstw.

Zakres przedmiotowy badania stanowią pytania o bieżącą i przewidywaną działalność przedsiębiorstwa, w odniesieniu do podstawowych wymiarów działania podmiotu i nawiązujących do podstawowych zjawisk ekonomicznych takich jak m.in. ogólna sytuacja gospodarcza przedsiębiorstwa, bariery działalności, portfel zamówień, moce produkcyjne, zagwarantowany okres działania, produkcja, sytuacja finansowa, opóźnienia płatności za wykonane roboty, zatrudnienie, ceny.

Rozdział 3

Chapter 3

Handel

Trade

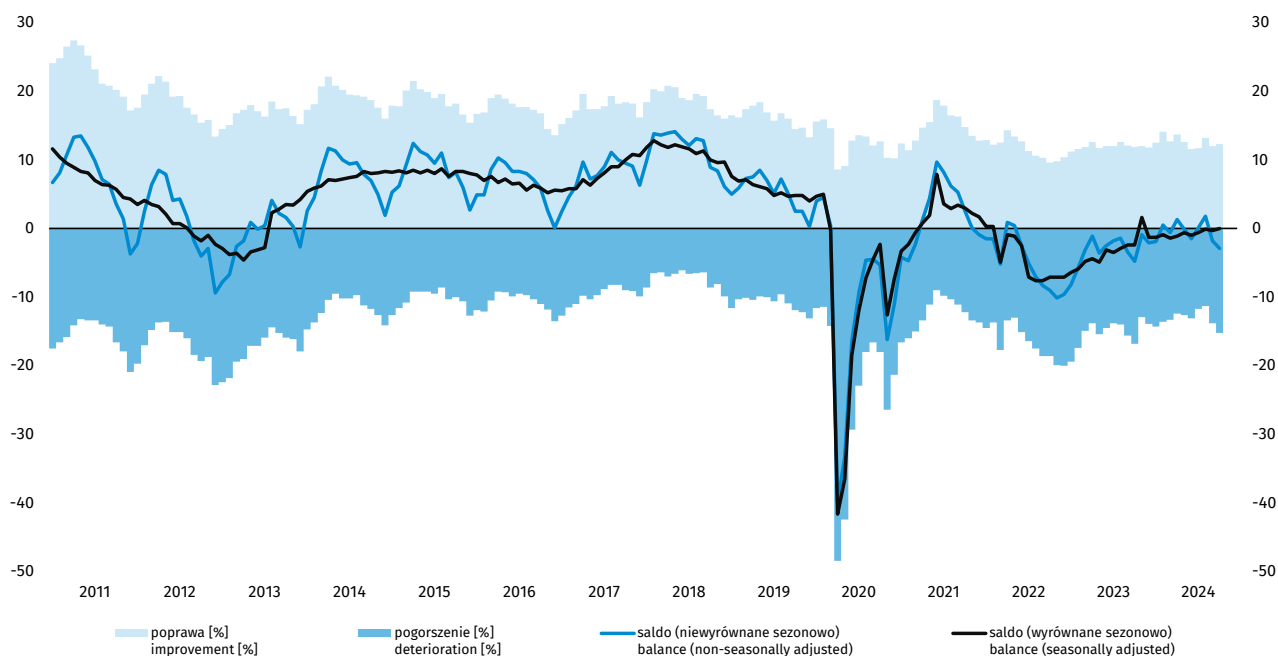
3.1. Handel hurtowy

3.1. Wholesale trade

Wykres 6. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w handlu hurtowym

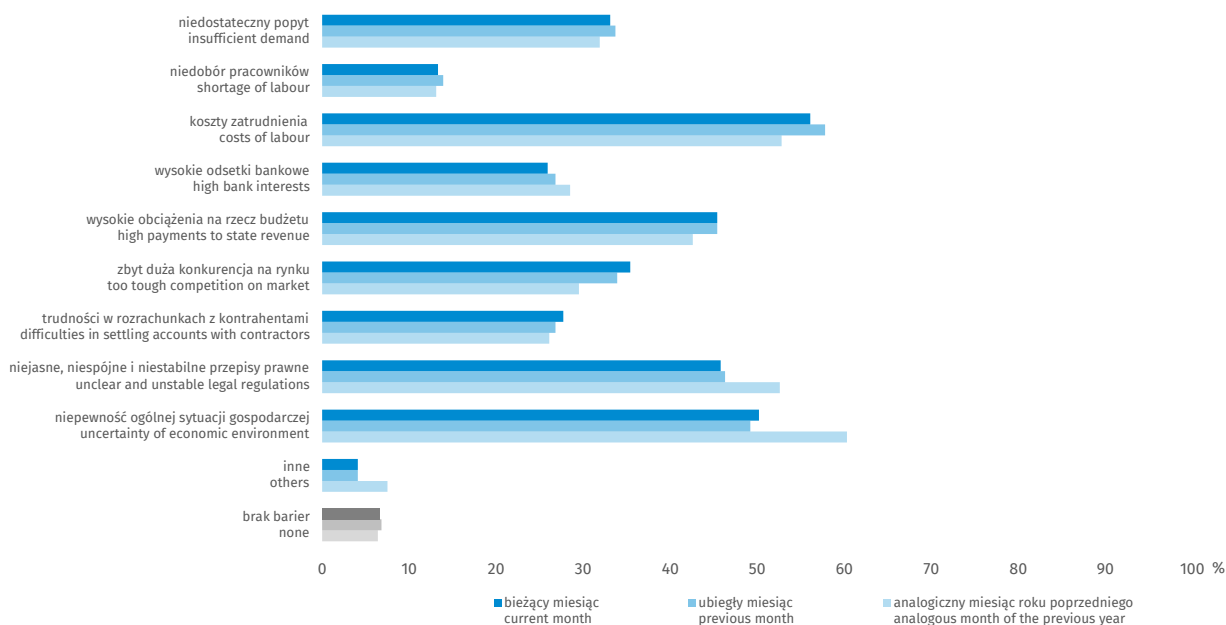
Chart 6. General business climate indicator in wholesale trade

W bieżącym miesiącu wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie minus 2,9 (minus 1,8 we wrześniu). Poprawę koniunktury sygnalizuje 12,3% badanych przedsiębiorstw, a pogorszenie – 15,2% (miesiąc wcześniej odpowiednio 12,0% i 13,8%). Pozostałe podmioty uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Utrzymują się niekorzystne diagnozy sprzedaży oraz sytuacji finansowej. Odpowiednie przewidywania są bardziej pesymistyczne od formułowanych we wrześniu. Firmy nadal zgłaszają nadmiar zapasów towarów. Planowane są redukcje zatrudnienia, na poziomie zbliżonym do zgłaszanego w ostatnich trzech miesiącach. Firmy oczekują, że ceny mogą rosnąć w tempie zbliżonym do prognozowanego we wrześniu.

Wykres 7. Bariery działalności gospodarczej w handlu hurtowym
 Chart 7. Factors limiting business activity in wholesale trade

W październiku 6,6% przedsiębiorstw handlu hurtowego deklaruje, że nie napotyka na problemy w prowadzeniu bieżącej działalności (6,4% przed rokiem).

Przedsiębiorstwa zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia (56,1% w październiku br., 52,8% w analogicznym miesiącu ub.r.) i niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (50,2% w październiku br., 60,3% przed rokiem).

W ujęciu rocznym najbardziej wzrosło znaczenie zbyt dużej konkurencji na rynku (z 29,5% do 35,4%), a zmniejszyło się odczuwanie niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej.

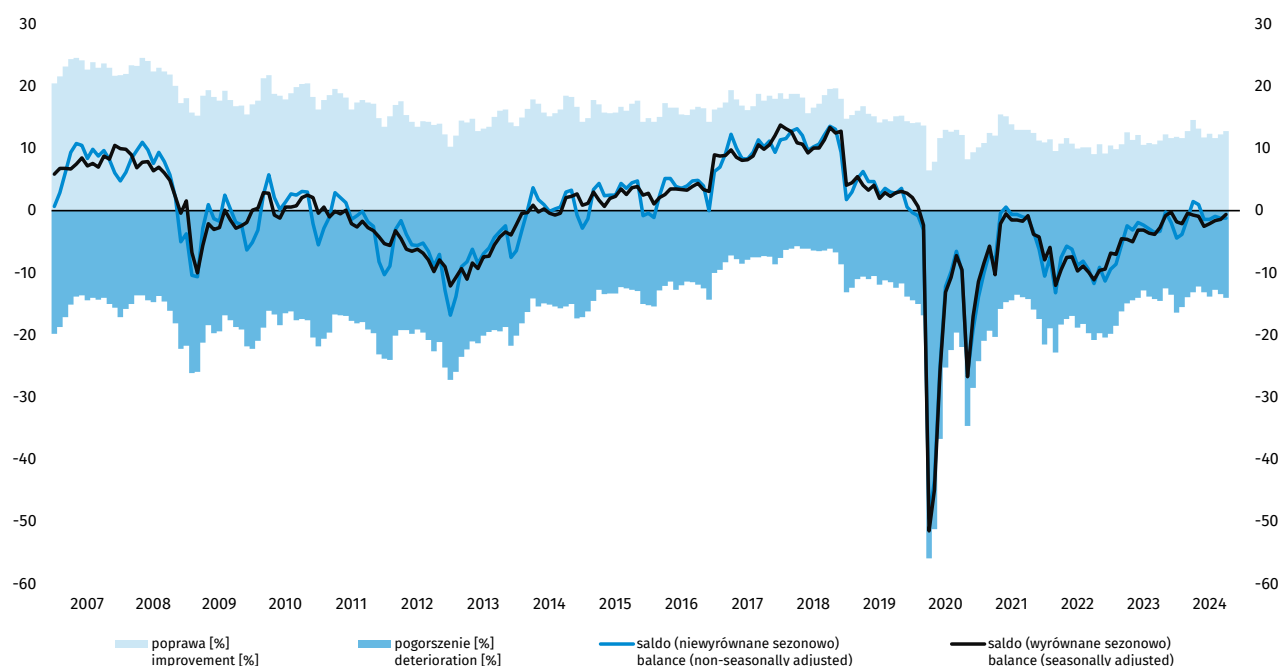
3.2. Handel detaliczny

3.2. Retail trade

Wykres 8. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym

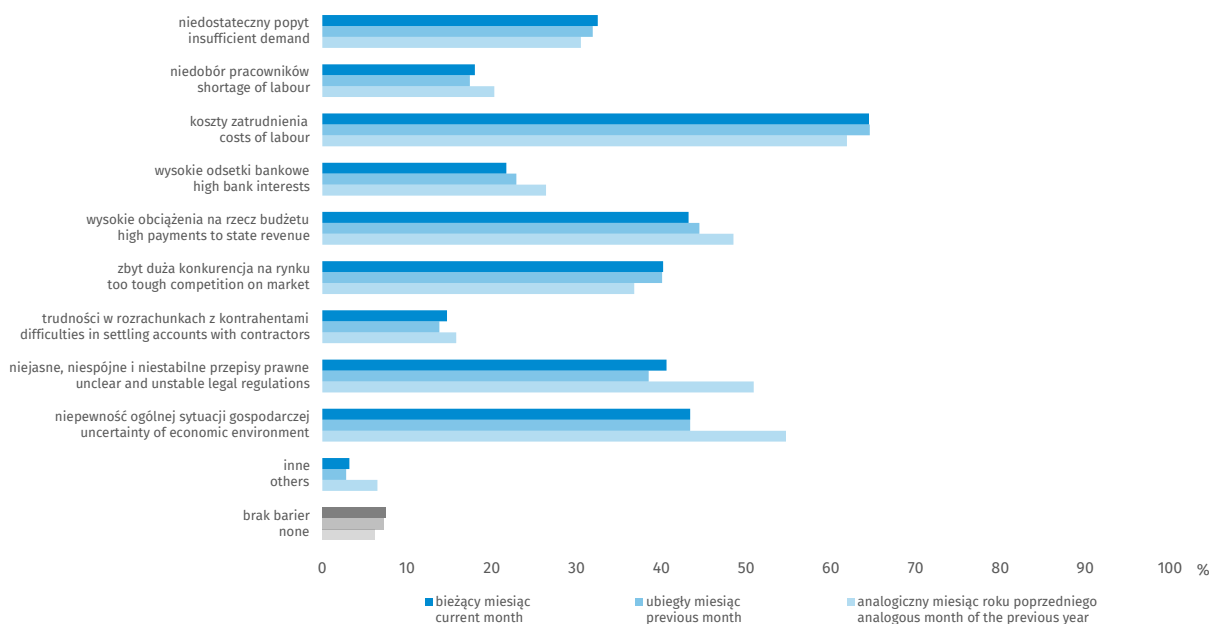
Chart 8. General business climate indicator in retail trade

W październiku wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie minus 1,2 (analogicznie jak przed miesiącem). Poprawę koniunktury sygnalizuje 12,8% badanych przedsiębiorstw, a pogorszenie – 14,0% (we wrześniu odpowiednio 12,3% i 13,4%). Pozostałe podmioty uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Sprzedaż oceniana jest niekorzystnie, podobnie jak we wrześniu; poprawiają się optymistyczne przewidywania w tym zakresie. Diagnozy i prognozy sytuacji finansowej są niekorzystne, zbliżone do zgłaszanych przed miesiącem. Poziom zapasów towarów jest nadal nadmierny. Przedsiębiorstwa planują redukcje zatrudnienia, na poziomie zbliżonym do formułowanego we wrześniu. Dyrektorzy oczekują, że ceny mogą nadal rosnąć.

Wykres 9. Bariery działalności gospodarczej w handlu detalicznym
Chart 9. Factors limiting business activity in retail trade

W październiku 7,5% przedsiębiorstw handlu detalicznego deklaruje, że nie napotyka na problemy w prowadzeniu bieżącej działalności (6,2% przed rokiem).

Przedsiębiorstwa zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia (64,5% w październiku br., 61,9% w analogicznym miesiącu ub.r.).

W skali roku najbardziej zwiększyło się znaczenie zbyt dużej konkurencji na rynku (z 36,8% do 40,2%), a najbardziej spadło odczuwanie niepewności ogólnej sytuacji gospodarczej (z 54,7% do 43,4%) oraz niejasnych, niespójnych i niestabilnych przepisów prawnych (z 50,9% do 40,6%).

Badanie koniunktury w handlu detalicznym (działy 45 i 47 wg PKD 2007) metodą testu koniunktury wprowadzone zostało w GUS w październiku 1993 r. Dane z zakresu handlu hurtowego (dział 46 wg PKD 2007) są publikowane od stycznia 2011 r. Badanie prowadzone jest na podstawie ankiety miesięcznej.

Wyniki badania prezentowane są według:

- klas wielkości: do 9 osób pracujących, 10-49 osób pracujących, 50-249 osób pracujących, 250 i więcej osób pracujących,
- wybranych branż wg PKD 2007,
- województw (dane publikowane są od początku 2011 r.).

Dane opracowano metodą przedsiębiorstw.

Zakres przedmiotowy badania stanowią pytania o bieżącą i przewidywaną działalność przedsiębiorstwa, w odniesieniu do podstawowych wymiarów działania podmiotu i nawiązujących do podstawowych zjawisk ekonomicznych takich jak m.in. sprzedaż, ogólna sytuacja gospodarcza przedsiębiorstwa, bariery działalności, zapasy towarów, sytuacja finansowa, źródła finansowania środków obrotowych, ceny, popyt na towary, zamówienia u dostawców, zatrudnienie, nakłady inwestycyjne.

Rozdział 4

Chapter 4

Usługi

Services

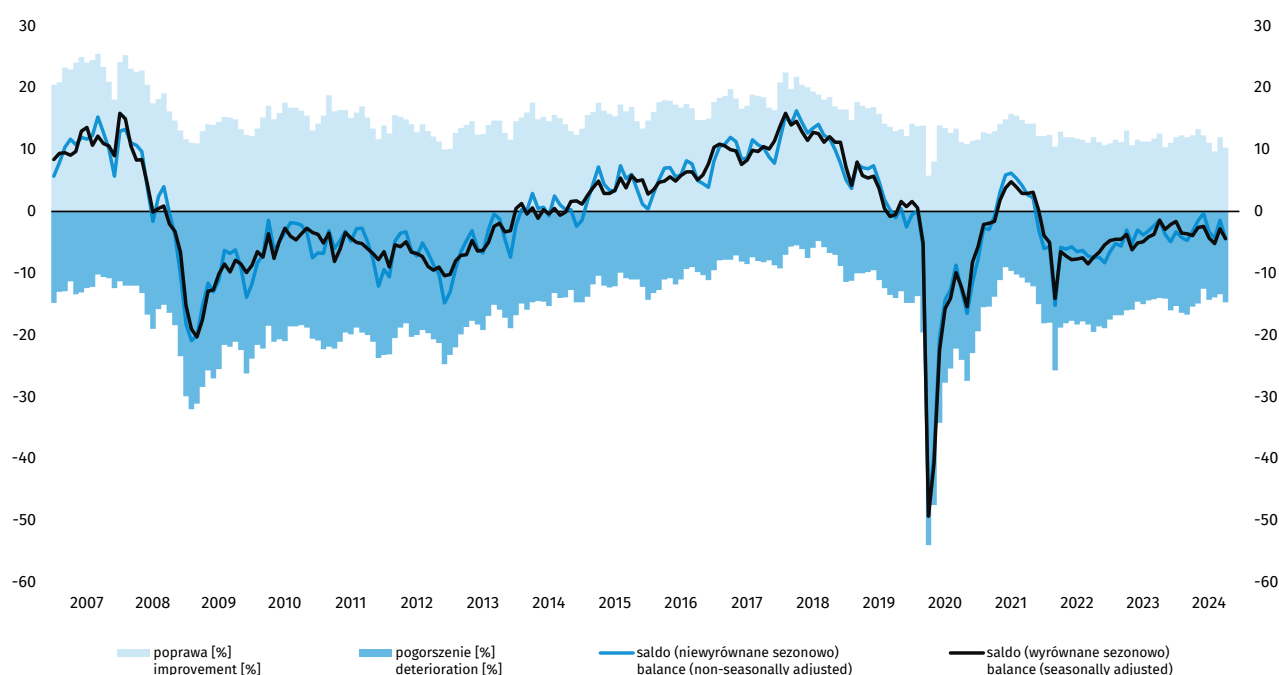
4.1. Transport i gospodarka magazynowa

4.1. Transportation and storage

Wykres 10. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji transport i gospodarka magazynowa

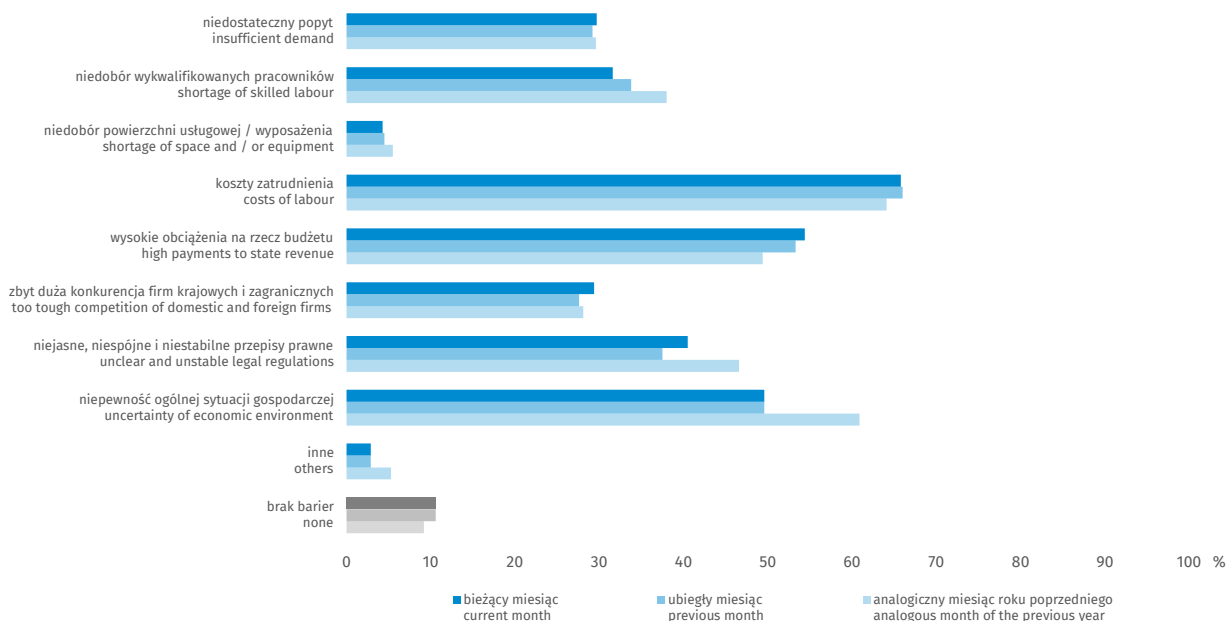
Chart 10. General business climate indicator in transportation and storage section

W październiku wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie minus 4,4 (minus 1,4 we wrześniu). Poprawę koniunktury odnotowuje 10,3% badanych firm, a jej pogorszenie – 14,7% (przed miesiącem odpowiednio 12,0% i 13,4%). Pozostałe przedsiębiorstwa uważają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Bieżący popyt oceniany jest negatywnie, podobnie jak przed miesiącem. Diagnozy sprzedaży też są niekorzystne i utrzymują się na poziomie zbliżonym do notowanego od czerwca br. Prognozy w zakresie popytu i sprzedaży, a także diagnozy oraz przewidywania dotyczące sytuacji finansowej są pesymistyczne i gorsze od formułowanych we wrześniu. Dyrektorzy jednostek spodziewają się niewielkiego zwiększenia zatrudnienia. W najbliższych trzech miesiącach można oczekiwać wzrostu cen, zbliżonego do przewidywanego od czerwca br.

Wykres 11. Bariery działalności gospodarczej w sekcji transport i gospodarka magazynowa
 Chart 11. Factors limiting business activity in transportation and storage section

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności kształtuje się na poziomie 10,6% (przed rokiem 9,2%).

Firmy zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia (65,8% w październiku br., 64,1% przed rokiem), wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (54,4% w październiku br., 49,4% przed rokiem) oraz niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (49,6% w październiku br., 60,9% przed rokiem).

W porównaniu z październikiem ub.r. w największym stopniu wzrosło znaczenie bariery wysokich obciążeń na rzecz budżetu, natomiast spadło – utrudnień związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej.

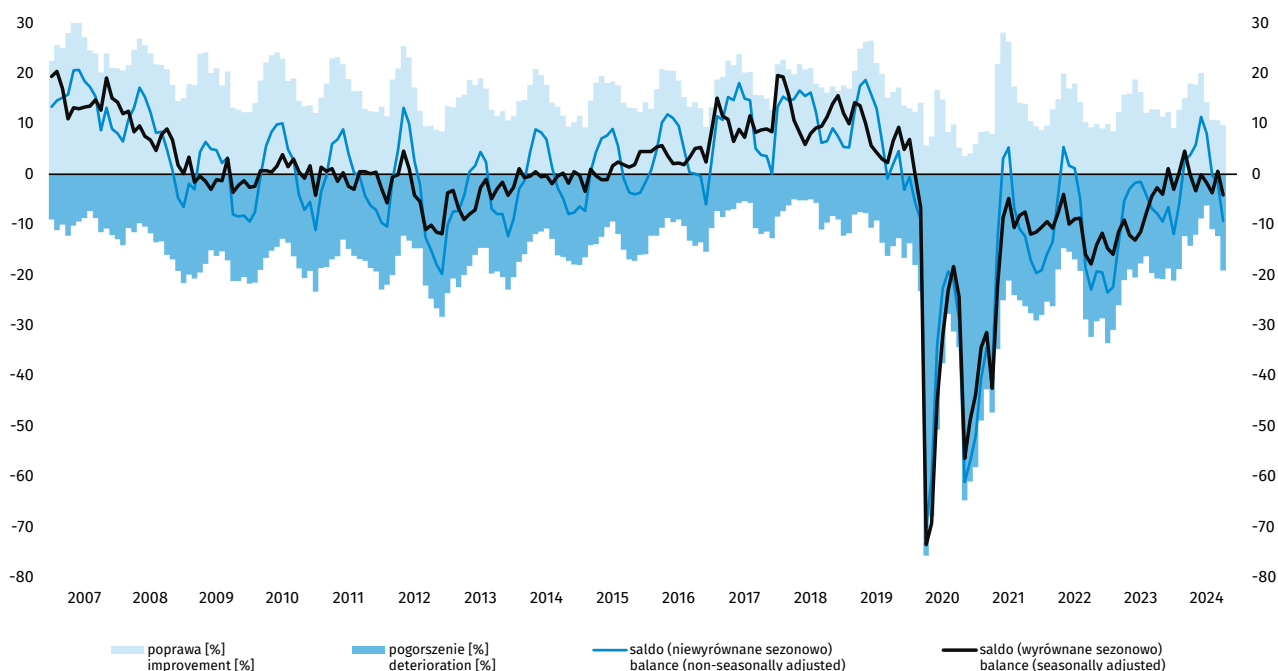
4.2. Zakwaterowanie i gastronomia

4.2. Accommodation and food service activities

Wykres 12. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji zakwaterowanie i gastronomia

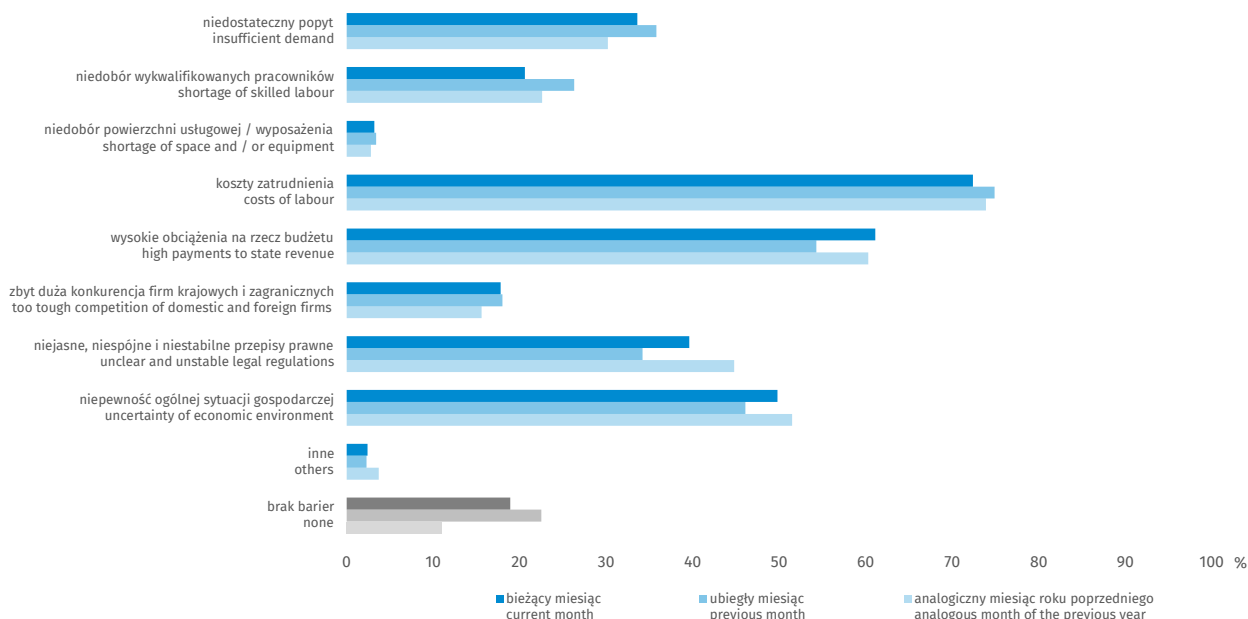
Chart 12. General business climate indicator in accommodation and food service activities section

W październiku wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie minus 9,3 (minus 1,7 we wrześniu). Poprawę koniunktury odnotowuje 9,8% badanych firm, a jej pogorszenie – 19,1% (przed miesiącem odpowiednio 10,7% i 12,3%). Pozostałe przedsiębiorstwa uważają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Diagnozy oraz przewidywania popytu, sprzedaży oraz sytuacji finansowej są niekorzystne, gorsze od zgłaszanych w ostatnich miesiącach. Dyrektorzy jednostek zapowiadają ograniczenie zatrudnienia, choć mniejsze od spodziewanego we wrześniu. W najbliższych trzech miesiącach prognozowany jest niewielki wzrost cen.

Wykres 13. Bariery działalności gospodarczej w sekcji zakwaterowanie i gastronomia
 Chart 13. Factors limiting business activity in accommodation and food service activities section

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności kształtuje się na poziomie 18,9% (przed rokiem 11,0%).

Firmy zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia (72,4% w październiku br., 73,9% przed rokiem) oraz wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (61,1% w październiku br., 60,3% przed rokiem).

W skali roku najbardziej wzrosło znaczenie bariery związanej z niedostatecznym popytem (z 30,2% do 33,6%), natomiast najbardziej spadło – trudności wynikających z niejasnych, niespójnych i niestabilnych przepisów prawnych (z 44,8% do 39,6%).

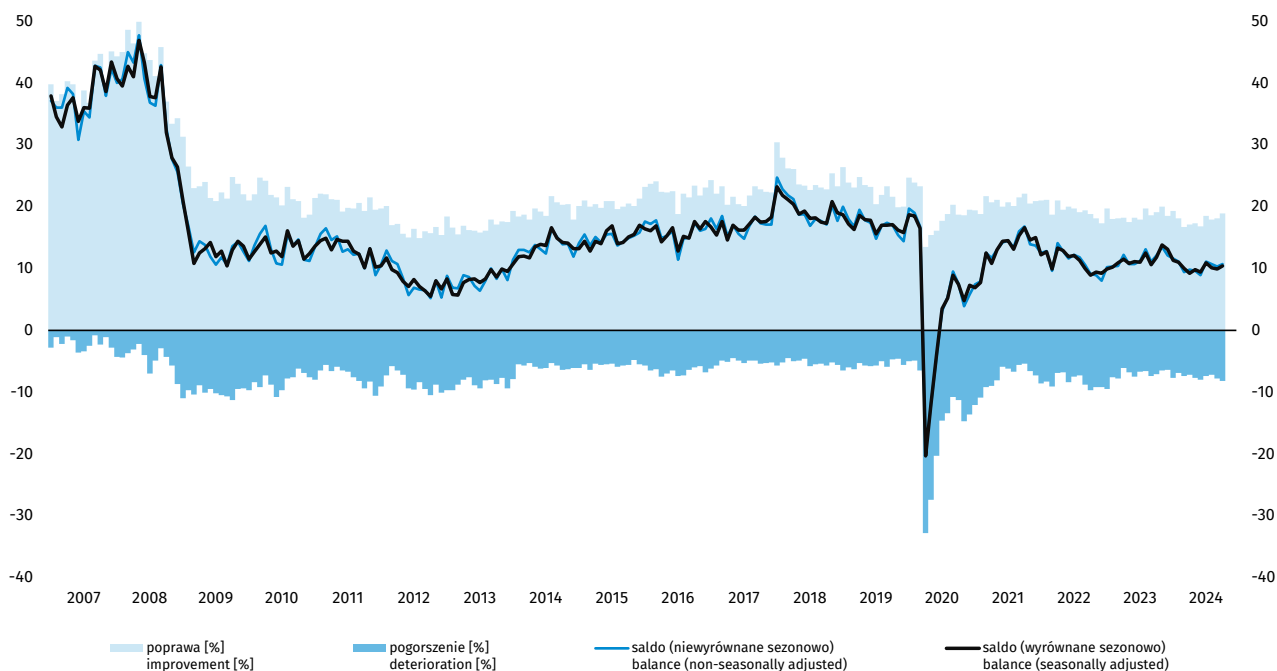
4.3. Informacja i komunikacja

4.3. Information and communication

Wykres 14. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji informacja i komunikacja

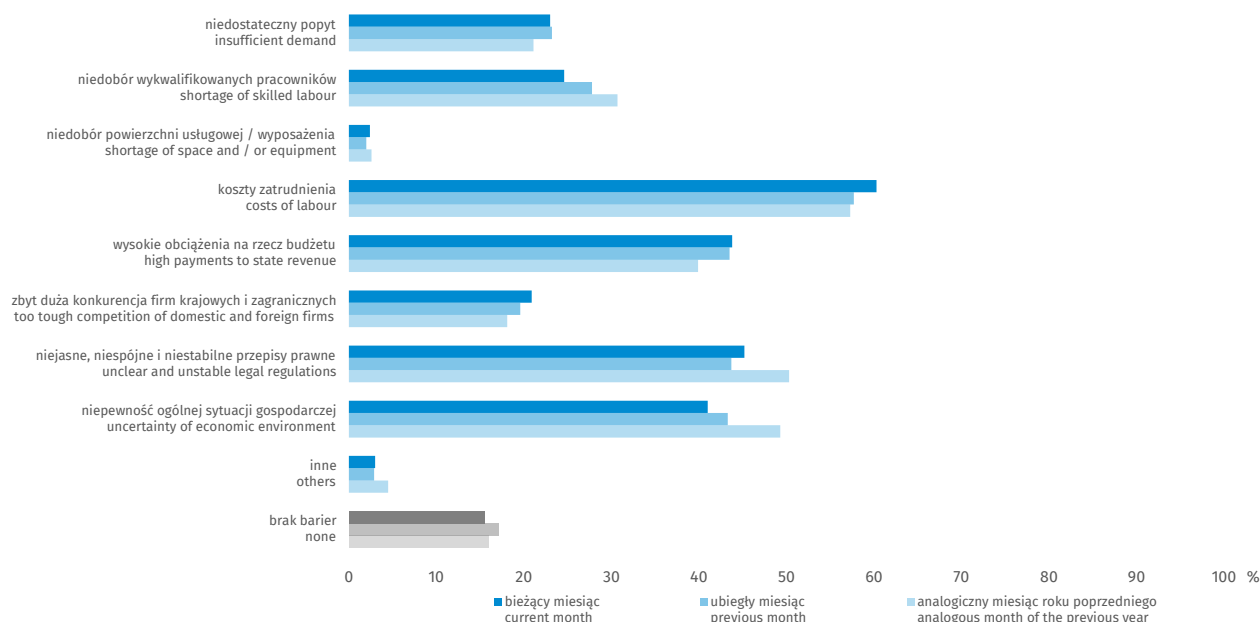
Chart 14. General business climate indicator in information and communication section

W październiku wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie plus 10,7 (plus 10,3 we wrześniu). Poprawę koniunktury odnotowuje 18,9% badanych firm, a jej pogorszenie – 8,2% (przed miesiącem odpowiednio 18,1% i 7,8%). Pozostałe przedsiębiorstwa uważają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Bieżący popyt, sprzedaż oraz sytuacja finansowa oceniane są nieznacznie pozytywnie i lepiej niż we wrześniu. Przewidywania w tym zakresie są korzystne, zbliżone do prognoz sprzed miesiąca. Kierujący jednostkami przewidują zwiększenie zatrudnienia, zbliżone do sygnalizowanego od lipca. W najbliższych trzech miesiącach spodziewać się można wzrostu cen.

Wykres 15. Bariery działalności gospodarczej w sekcji informacja i komunikacja
 Chart 15. Factors limiting business activity in information and communication section

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności kształtuje się na poziomie 15,5% (przed rokiem 16,0%).

Firmy zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia (60,3% w październiku br., 57,3% przed rokiem), niejasnymi, niespójnymi i niestabilnymi przepisami prawnymi (45,2% w październiku br., 50,3% przed rokiem), wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (43,8% w październiku br., 39,9% przed rokiem) oraz niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (41,0% w październiku br., 49,3% przed rokiem).

W porównaniu z październikiem ub.r. najbardziej zwiększyła się uciążliwość bariery wysokich obciążeń na rzecz budżetu, natomiast najbardziej spadło znaczenie utrudnień związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej, niedoborem wykwalifikowanych pracowników (z 30,7% do 24,6%) oraz niejasnymi, niespójnymi i niestabilnymi przepisami prawnymi.

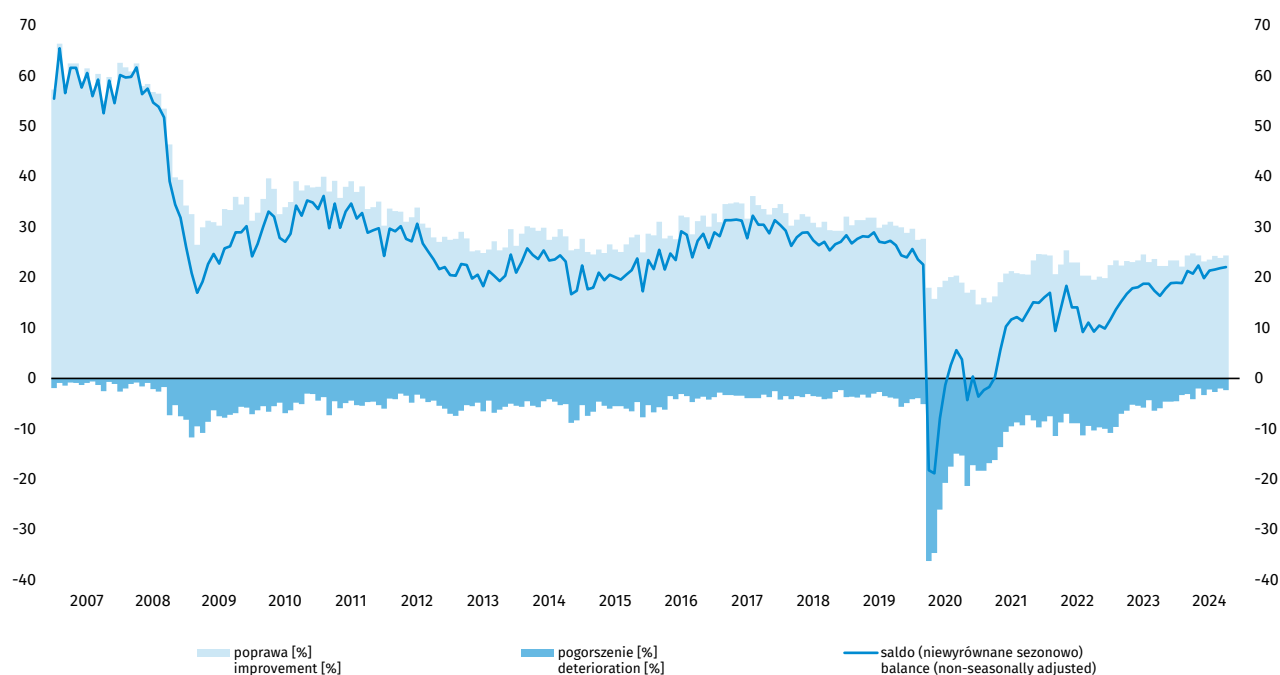
4.4. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

4.4. Financial and insurance activities

Wykres 16. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa⁵

Chart 16. General business climate indicator in financial and insurance activities section⁶

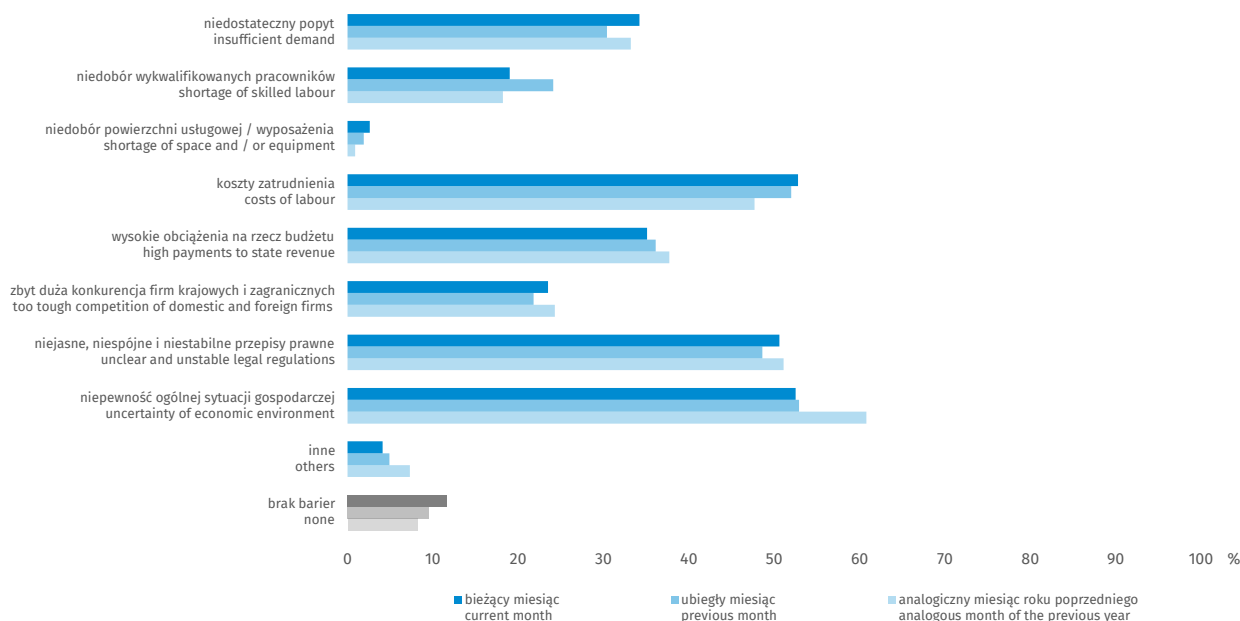
W październiku wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury kształtuje się na poziomie plus 22,1 (plus 21,9 we wrześniu). Poprawę koniunktury odnotowuje 24,4% badanych firm, a jej pogorszenie – 2,3% (przed miesiącem odpowiednio 23,9% i 2,0%). Pozostałe przedsiębiorstwa uważają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Bieżący popyt i sprzedaż oceniane są korzystnie i lepiej niż przed miesiącem. Przewidywania w tym zakresie również są bardziej optymistyczne od formułowanych we wrześniu. Diagnozy i prognozy sytuacji finansowej są pozytywne, choć nieco gorsze od zgłaszanych w ubiegłym miesiącu. Przewidywane jest zwiększenie zatrudnienia. Dyrektorzy przedsiębiorstw prognozują wzrost cen.

⁵ Szereg niesezonowy, nie wymaga wyrównania sezonowego. Te dane niewyrównane sezonowo mogą być analizowane i interpretowane w sposób analogiczny jak dane wyrównane.

⁶ Time series does not require to be seasonally adjusted. These non-seasonally adjusted data can be analysed and interpreted in the same way as seasonally adjusted data.

Wykres 17. Bariery działalności gospodarczej w sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa
 Chart 17. Factors limiting business activity in financial and insurance activities section

Odsetek przedsiębiorców nieodczuwających żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności kształtuje się na poziomie 11,7% (przed rokiem 8,2%).

Firmy zgłaszające bariery najczęściej wskazują na trudności związane z kosztami zatrudnienia (52,8% w październiku br., 47,7% przed rokiem), niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej (52,5% w październiku br., 60,8% przed rokiem) oraz niejasnymi, niespójnymi i niestabilnymi przepisami prawnymi (50,6% w październiku br., 51,1% przed rokiem).

W porównaniu z październikiem ub.r. w największym stopniu wzrosło znaczenie bariery kosztów zatrudnienia, natomiast najbardziej spadło – utrudnień związanych z niepewnością ogólnej sytuacji gospodarczej.

Badanie koniunktury w usługach metodą testu koniunktury wprowadzone zostało w GUS w styczniu 2003 r. Obejmuje ono jednostki prowadzące działalność zaklasyfikowaną wg PKD 2007 do sekcji: H, I, J, K, L, M, N, R (z wyłączeniem instytucji kultury posiadających osobowość prawną), S (z wyłączeniem działu 94).

Badanie prowadzone jest na podstawie ankiety miesięcznej.

Wyniki badania prezentowane są według:

- sekcji i wybranych działów PKD 2007,
- województw (dane publikowane są od początku 2011 r.).

Dane opracowano metodą przedsiębiorstw.

Zakres przedmiotowy badania stanowią pytania o bieżącą i przewidywaną działalność przedsiębiorstwa, w odniesieniu do podstawowych wymiarów działania podmiotu i nawiązujących do podstawowych zjawisk ekonomicznych takich jak m.in. ogólna sytuacja gospodarcza jednostki, popyt na usługi, zatrudnienie, bariery działalności, sprzedaż, moce produkcyjne, zagwarantowany okres działania, sytuacja finansowa, opóźnienia płatności, ceny, źródła finansowania działalności.

Rozdział 5

Chapter 5

Stopień wykorzystania mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie⁷

Capacity utilization in manufacturing and construction⁸

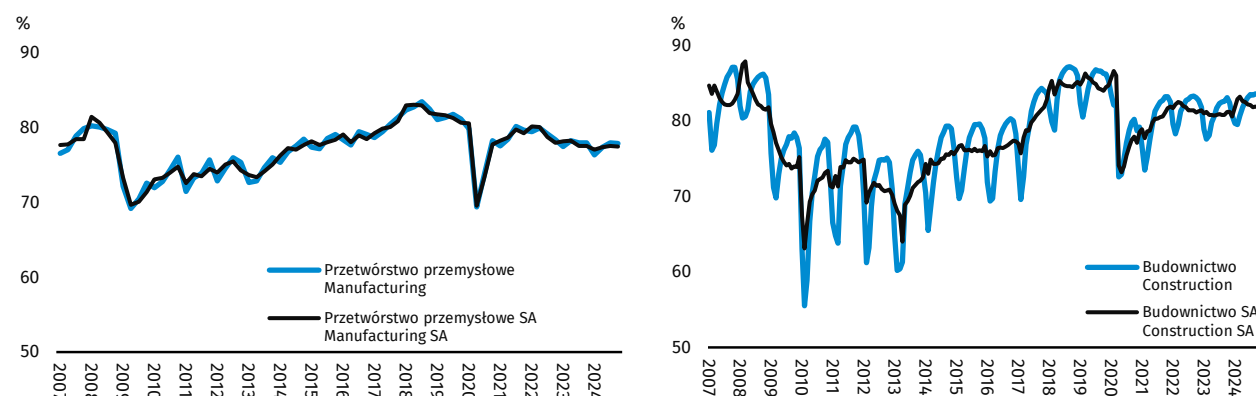
Wykorzystanie mocy produkcyjnych w sekcji przetwórstwo przemysłowe wynosi 77,9% (w październiku ub.r. 78,0%).

Najwyższe wykorzystanie mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym zgłaszają zajmujący się naprawą, konserwacją i instalowaniem maszyn i urządzeń; producenci odzieży, a także pozostałego sprzętu transportowego, a najniższe – producenci metali.

W bieżącym miesiącu wykorzystanie mocy produkcyjnych zgłaszane przez firmy budowlane wynosi 83,6% (przed rokiem 83,1%).

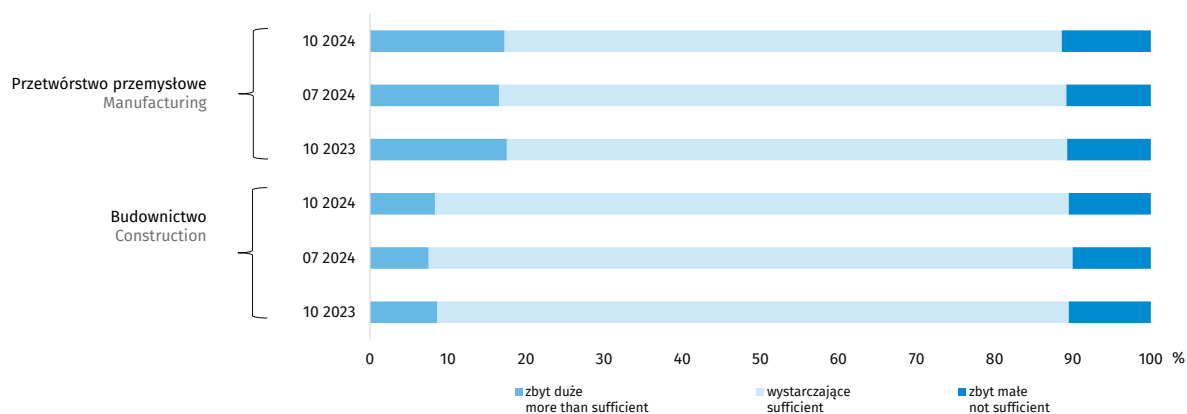
Wykres 18. Stopień wykorzystania mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie

Chart 18. Capacity utilization of the enterprise (in percentage) in manufacturing and construction

Wykres 19. Aktualne moce produkcyjne w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie

Chart 19. Current production capacity in manufacturing and construction

⁷ Przetwórstwo przemysłowe – dane kwartalne; budownictwo – dane miesięczne.

⁸ Manufacturing – quarterly data; construction – monthly data.

Rozdział 6

Chapter 6

Inwestycje w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie

Investments in manufacturing and construction

Tablica 3. Procent przedsiębiorstw planujących wydatki na inwestycje⁹

Table 3. Percentage of enterprises planning investments¹⁰

Rok, którego dotyczą prognozy Year to which forecasts relate	Miesiąc, w którym przedsiębiorstwa dokonały prognoz Month in which companies made their forecasts	Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	Budownictwo Construction
2024	10 2024	55,0	40,9
	03 2024	49,8	34,8
	10 2023	44,3	29,8
2023	10 2023	54,2	36,5
	03 2023	48,7	29,2
	10 2022	41,4	26,0
2022	10 2022	55,2	35,7
	03 2022	47,3	32,0
	10 2021	50,3	26,9
2021	10 2021	58,5	36,7
	03 2021	57,6	30,6
	10 2020	55,1	31,3
2020	10 2020	65,4	41,7
	03 2020	60,5	40,1
	10 2019	52,5	34,4

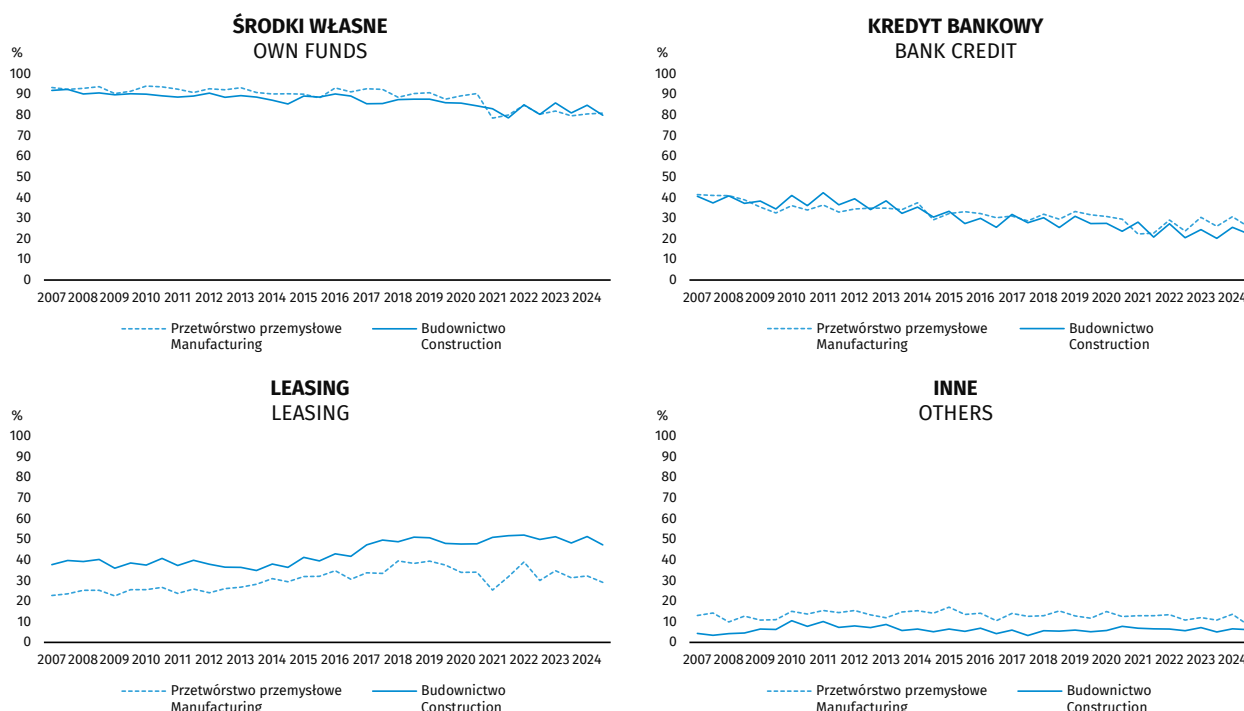
W przetwórstwie przemysłowym podmioty sygnalizują podobną aktywność inwestycyjną w październiku 2024 r. jak przed rokiem, natomiast w budownictwie nieco większą.

⁹ Przykład: Prognozy na 2024 r. dokonywane są w marcu i październiku 2024 r. oraz w październiku 2023 r. (analogicznie dla pozostałych lat)

¹⁰ Example: Forecasts for 2024 are made in March and October 2024 as well as in October 2023 (likewise in other years)

Wykres 20. Źródła finansowania inwestycji (deklarowane przez przedsiębiorstwa, które w danym roku zgłaszały ponoszenie wydatków na inwestycje)

Chart 20. Financial sources of investments (declared by companies reporting expenditures on investments in a given year)

Badania inwestycji w przetwórstwie przemysłowym (sekcja C wg PKD 2007) oraz budownictwie (sekcja F wg PKD 2007) metodą testu koniunktury wprowadzone zostały w GUS w 1999 r. Do końca 2020 r. były one prowadzone na podstawie osobnej ankiety półrocznej, natomiast od 2021 r. pytania inwestycyjne zostały włączone do odpowiednich ankiet miesięcznych. Dane są nadal zbierane i prezentowane w marcu oraz październiku. Wyniki opracowano metodą przedsiębiorstw.

Wyniki badania w przetwórstwie przemysłowym prezentowane są według:

- klas wielkości: 10-49 osób pracujących, 50-249 osób pracujących, 250-499 osób pracujących oraz 500 i więcej osób,
- działów PKD 2007,
- głównych grup produkcji przemysłowej (MIGs) – podział na dobra konsumpcyjne, inwestycyjne i zaopatrzeniowe; z dóbr konsumpcyjnych wyodrębnia się dobra trwałego użytku oraz nietrwałego użytku, a z tych ostatnich – żywność i napoje.

Wyniki badania w budownictwie prezentowane są według klas wielkości: do 9 osób pracujących, 10-49 osób pracujących, 50-249 osób pracujących, 250 i więcej osób pracujących. Zakres przedmiotowy badań stanowią pytania o bieżącą i przewidywaną działalność przedsiębiorstwa, w odniesieniu do podstawowych wymiarów działania podmiotu i nawiązujących do podstawowych zjawisk ekonomicznych takich jak m.in. zmiana poniesionych nakładów inwestycyjnych, cele inwestycji, źródła finansowania inwestycji, czynniki wpływające na podjęcie decyzji o inwestowaniu.

Wyniki opracowano na podstawie danych uzyskanych od 3237 z 3500 podmiotów objętych badaniem inwestycji w przetwórstwie przemysłowym i od 3415 z 4000 podmiotów objętych badaniem inwestycji w budownictwie.

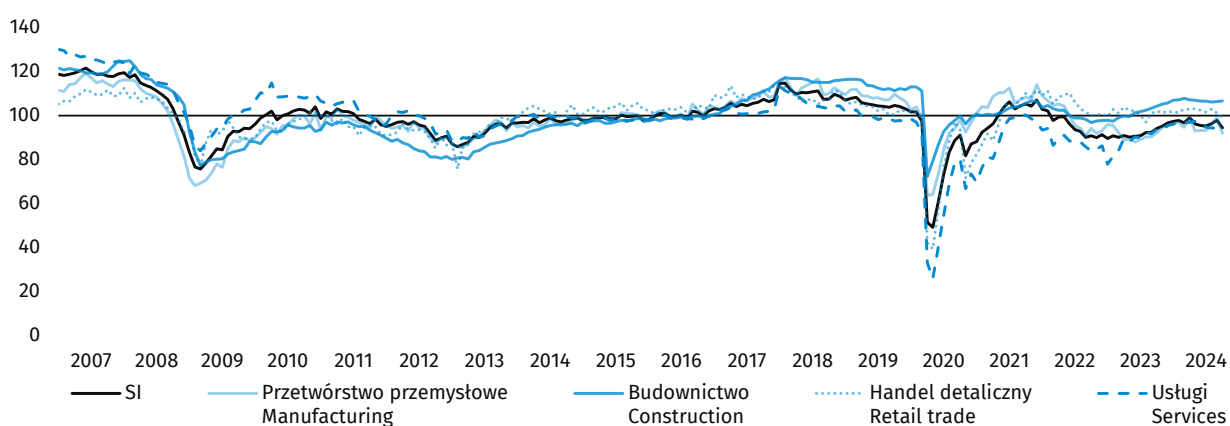
Rozdział 7

Chapter 7

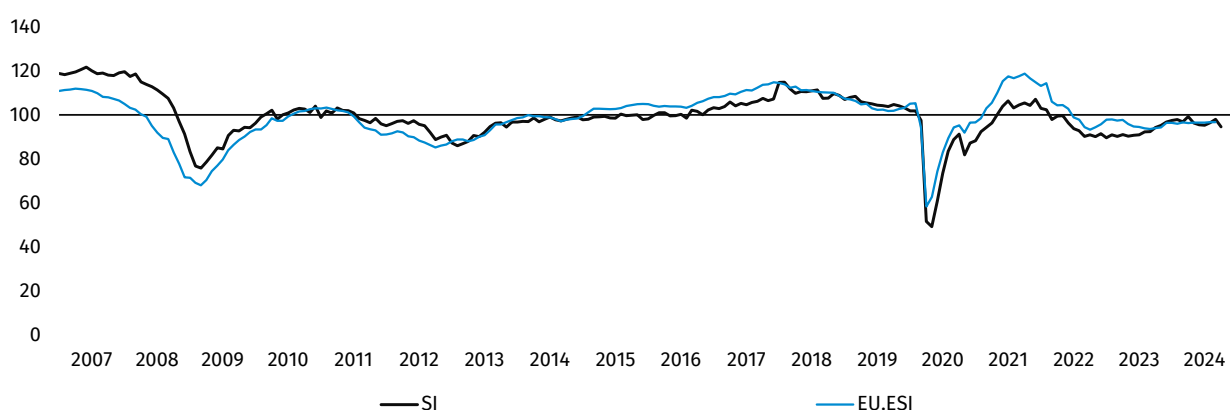
Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI)

General synthetic indicator GUS (SI)

Wykres 21. Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI) i jego dekompozycja
Chart 21. General synthetic indicator GUS (SI) and its decomposition

Wykres 22. Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI), wskaźnik odczuć ekonomicznych dla Unii Europejskiej (EU.ESI)¹¹
Chart 22. General synthetic indicator GUS (SI), Economic sentiment indicator for European Union (EU.ESI)¹¹

¹¹ Business and Consumer Surveys, Komisja Europejska (European Commission), DG ECFIN
http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/index_en.htm.

Tablica 4. Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI) i jego składowe
 Table 4. General synthetic indicator GUS (SI) and its components

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	10 2023	09 2024	10 2024
Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI) General synthetic indicator GUS (SI)	94,2	97,9	94,5
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	92,2	99,1	92,0
Budownictwo Construction	104,3	106,4	106,7
Handel detaliczny Retail trade	102,2	101,2	99,2
Usługi Services	93,8	94,5	94,9
Składowa bieżąca Current component	93,6	101,6	95,4
Składowa wyprzedzająca Leading component	94,6	94,9	93,6

Rozdział 8

Chapter 8

Pogłębione pytania o aktualne zagadnienia gospodarcze

In-depth questions about current economic issues

Procesy cenowe

- **W październiku we wszystkich prezentowanych sektorach gospodarki przeważały odpowiedzi wskazujące, że ceny zarówno w krótkim okresie, jak i dłuższym będą rosły wolniej.**

Biorąc pod uwagę główne sektory gospodarki, w przypadku krótkiego okresu (1-3 miesiące) na taką odpowiedź wskazało od 46,6% jednostek przetwórstwa przemysłowego do 49,8% w budownictwie. W przypadku dłuższego okresu (najbliższe 12 miesięcy), na oczekiwania wolniejszego wzrostu cen wskazało od 48,5% jednostek przetwórstwa przemysłowego do 53,6% w handlu detalicznym.

W porównaniu z badaniem z lipca, w większości sektorów gospodarki wystąpił spadek odsetka podmiotów spodziewających się szybszego wzrostu cen w krótkim okresie, przy równoczesnym zwiększeniu się odsetka podmiotów oczekujących ich stabilizacji. Najbardziej wyraźne zmiany wystąpiły wśród jednostek przetwórstwa przemysłowego, gdzie nastąpił spadek wskazań na szybszy wzrost cen o 2,6 p.proc. oraz wzrost odsetka wskazań na ich stabilizację o 4,7 p.proc. W przypadku dłuższego okresu odpowiedzi były bardziej zróżnicowane, a na uwagę zasługuje zwiększenie się odsetka wskazań na wolniejszy wzrost cen o 3,2 p.proc., przy jednoczesnym spadku odsetka wskazań na ich stabilizację o 3,6 p.proc. w handlu detalicznym.

- **Wśród czynników wpływających na wzrost kosztów funkcjonowania firmy nadal dominują wskazania na ceny energii i paliw oraz koszty zatrudnienia.**

W porównaniu z lipcowymi wynikami badania, na poziomie głównych sektorów gospodarki wystąpił spadek odsetka ankietowanych wskazujących na wzrost cen energii i paliw jako czynnika wpływającego na wzrost kosztów funkcjonowania firmy. Największy spadek w tym zakresie wystąpił wśród jednostek budowlanych, przetwórstwa przemysłowego i usługowych (odpowiednio o 4,8 p.proc., 4,7 p.proc. i 4,6 p.proc.).

Na uwagę zasługuje również spadek we wszystkich sektorach (z wyjątkiem przetwórstwa przemysłowego) odsetka wskazań na czynnik kosztów zatrudnienia.

- **Podobnie jak w lipcu, zmiany warunków finansowania przedsiębiorstwa wpływają przede wszystkim na odłożenie decyzji inwestycyjnych oraz na ograniczenie zatrudnienia.**

Na poziomie głównych sektorów gospodarki na odłożenie decyzji inwestycyjnych wskazało od 16,0% jednostek w usługach do 27,3% w handlu hurtowym. Na ograniczenie zatrudnienia wskazało natomiast od 17,8% jednostek w usługach do 24,1% w handlu detalicznym.

W porównaniu z poprzednim badaniem, we wszystkich głównych sektorach (poza handlem hurtowym) wystąpił spadek odsetka odpowiedzi wskazujących na odłożenie decyzji inwestycyjnych (najwyraźniej w przypadku jednostek budowlanych - spadek o 3,5 p.proc.). W dużych¹² jednostkach budowlanych na uwagę zwraca wzrost odsetka odpowiedzi wskazujących na przyspieszenie decyzji inwestycyjnych w wyniku zmian w warunkach finansowania przedsiębiorstwa (wzrost o 5,1 p.proc.).

Wpływ wojny w Ukrainie

- **W porównaniu z poprzednią edycją badania, we wszystkich głównych sektorach gospodarki wzrósł odsetek przedsiębiorstw wskazujących na brak negatywnych skutków związanych z wojną w Ukrainie. Najbardziej widoczne jest to wśród przedsiębiorstw handlowych (w handlu detalicznym wzrost o 6,8 p.proc., a w handlu hurtowym o 4,5 p.proc.).**

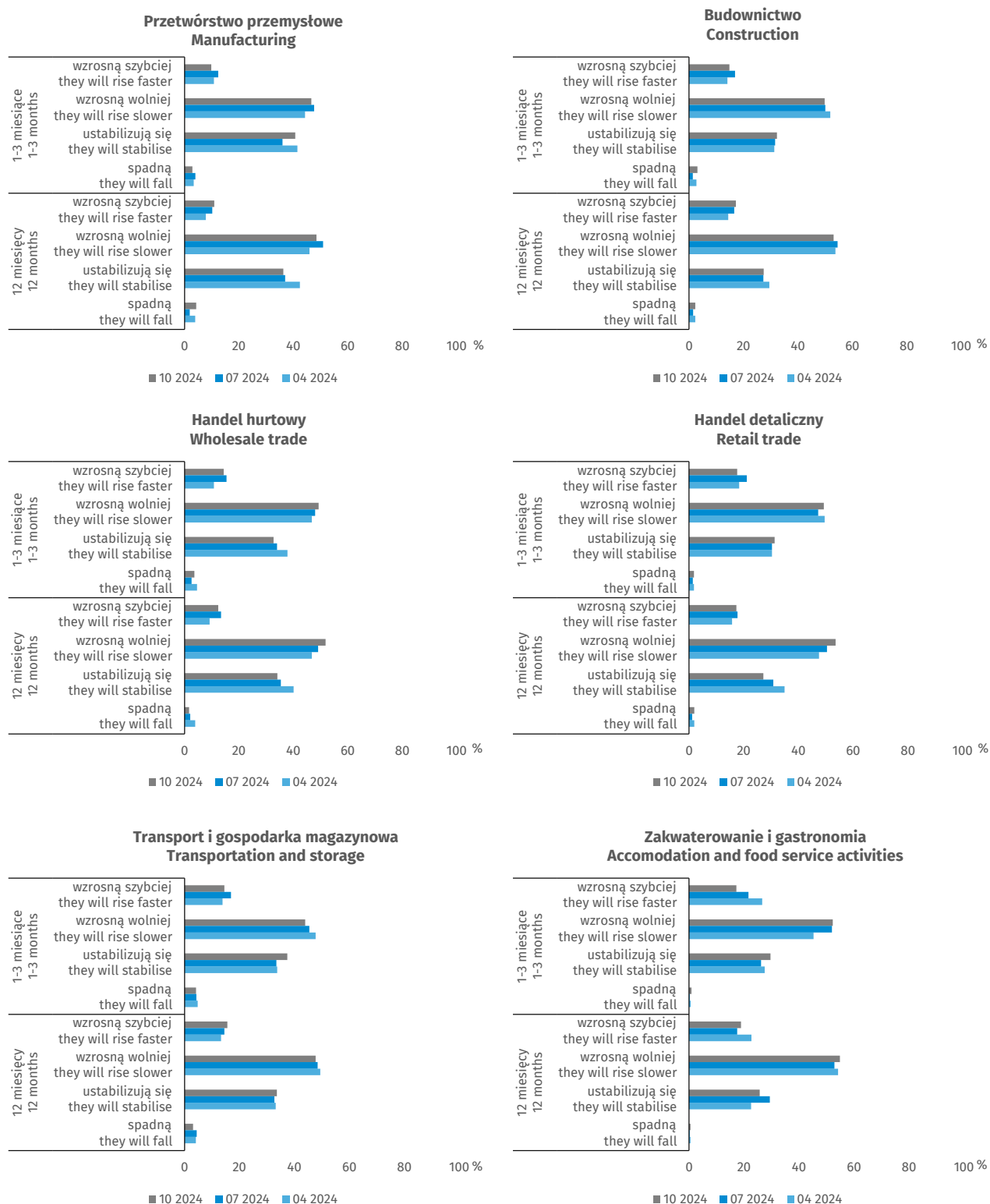
Wyniki październikowego badania wskazują, że nadal najważniejszym, negatywnym skutkiem wojny w Ukrainie wskazywanym przez ankietowanych jest wzrost kosztów (odczuwa go od 55,4% przedsiębiorstw handlu hurtowego do 81,1% jednostek budowlanych). W porównaniu z badaniem z lipca, wzrósł odsetek wskazań na wzrost kosztów wśród jednostek budowlanych oraz jednostek przetwórstwa przemysłowego (odpowiednio o 5,6 p.proc. i 2,6 p.proc.). Spadek wskazań nastąpił natomiast w przypadku handlu detalicznego i usług (odpowiednio o 5,2 p.proc. oraz 3,0 p.proc.).

Na nieco większy odpływ pracowników z Ukrainy, od jego napływu, wskazują jednostki przetwórstwa przemysłowego i budowlane. W pozostałych sektorach gospodarki przeważa napływ pracowników z Ukrainy.

¹² Klasy wielkości przedsiębiorstw: mikro (do 9 pracujących), małe (od 10 do 49 pracujących), średnie (od 50 do 249 pracujących), duże (250 i więcej pracujących).

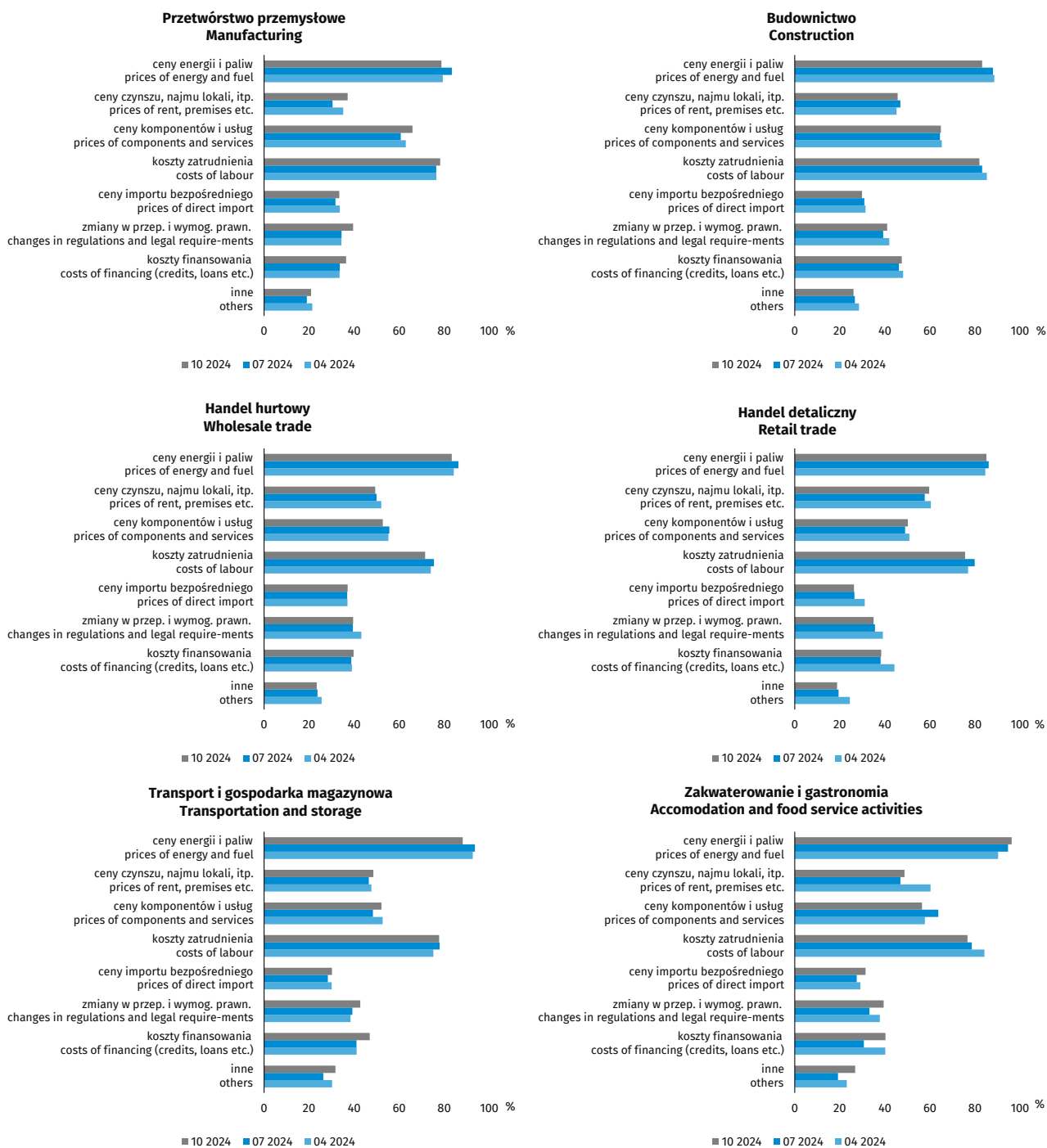
Wykres 23. Ceny usług/materiałów/surowców w najbliższym okresie

Chart 23. Prices of services/materials/raw materials

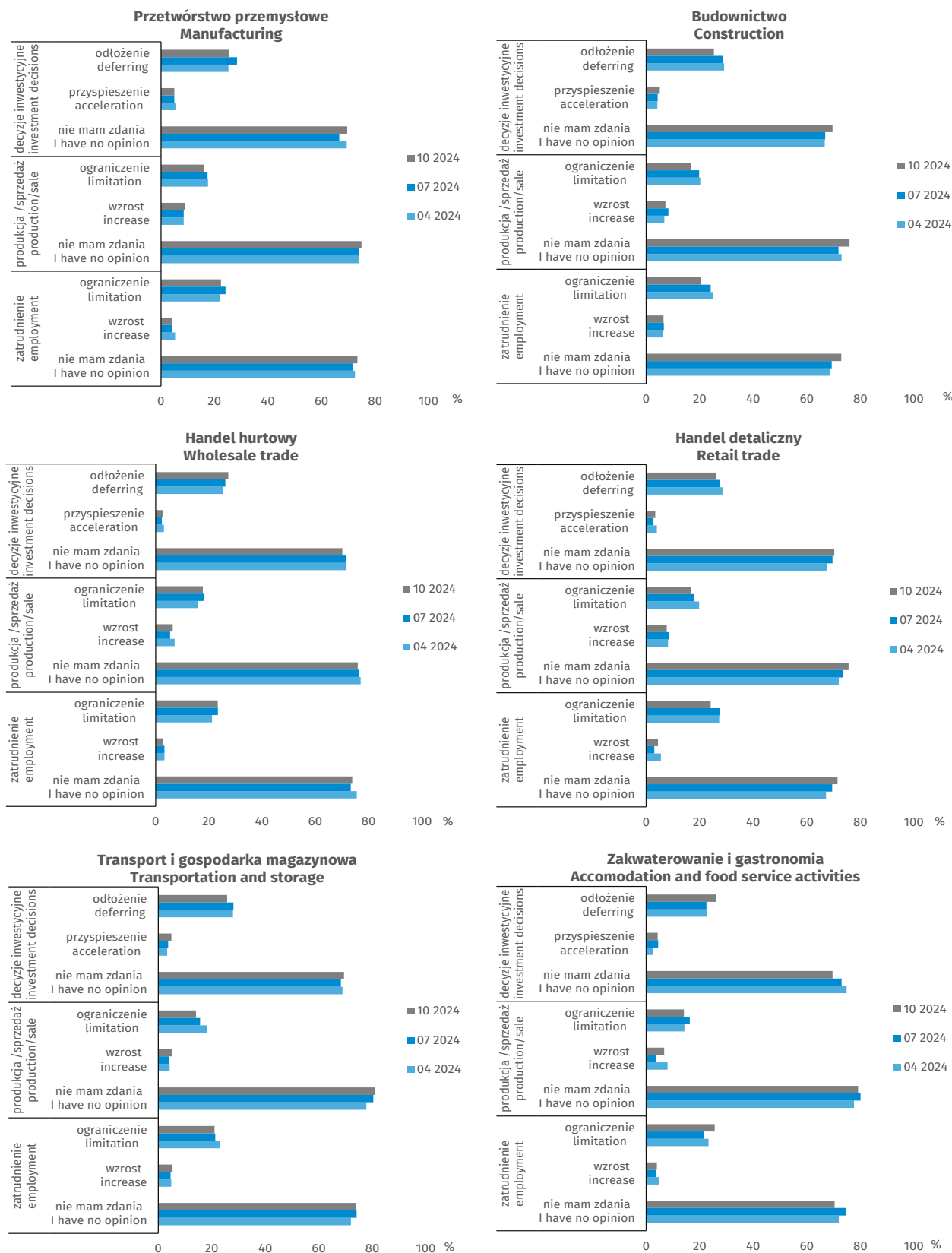
Wykres 24. Czynniki wpływające na wzrost kosztów funkcjonowania firmy

Chart 24. Factors of the biggest impact on increase of operating costs of company

Wykres 25. Wpływ zmian w warunkach finansowania przedsiębiorstwa na decyzje inwestycyjne, produkcję/sprzedaż i zatrudnienie

Chart 25. The impact of changes in terms of financing the company on investment decisions, production/sale, employment

Uwagi metodologiczne

Badanie koniunktury gospodarczej – część standardowa

W Głównym Urzędzie Statystycznym w czerwcu 1992 r. jako pierwsze zostało wprowadzone badanie koniunktury metodą testu koniunktury w przetwórstwie przemysłowym, w lipcu 1993 r. rozpoczęto badanie koniunktury w budownictwie, a w październiku tego samego roku – w handlu detalicznym. W 1999 roku z badań koniunktury w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie wydzielono do osobnej ankiety pytania dotyczące działalności inwestycyjnej przedsiębiorstw i dostosowano ją do wymogów Komisji Europejskiej. W styczniu 2003 r. podjęto badanie koniunktury w usługach. Od stycznia 2011 r. badaniem koniunktury w handlu objęto również podmioty prowadzące działalność w zakresie handlu hurtowego. Ponadto w 2011 r. wprowadzono schemat losowania prób umożliwiający prezentację wyników w podziale na województwa.

Badanie koniunktury w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu i usługach prowadzone jest na podstawie ankiety miesięcznej (w przetwórstwie przemysłowym z dodatkowymi pytaniami zadawanymi w styczniu, kwietniu, lipcu i październiku), a badanie inwestycji – półrocznej (dane zbierane i prezentowane w marcu i październiku).

Zakres podmiotowy badania koniunktury gospodarczej stanowią podmioty prowadzące działalność gospodarczą na terenie Polski zorganizowane w formie: spółek handlowych (osobowych i kapitałowych), spółek cywilnych, przedsiębiorstw państwowych, spółdzielni oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Zakres podmiotowy oraz zakres danych prezentowanych w publikacji przedstawia poniższy diagram.

Diagram 1. Zakres podmiotowy danych prezentowanych w publikacji

Badanie koniunktury gospodarczej					
Zakres danych prezentowanych w publikacji i DBW					
	Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samochodowych		Usługi
			Handel hurtowy	Handel detaliczny	
PKD 2007	Sekcja C* Działy: 10+11+12, 13-33, MIGs	Sekcja F*	Dział 46*	Działy 45+47* Grupowania: żywność; tekstylia, odzież, obuwie; art. gosp. domowego ogółem; poj. samochodowe	Sekcje: H*, I*, J*, K, L, M, N, R, S Działy: 49, 55, 56, 58-65, 69-74, 77-81
Klasy wielkości		Do 9 prac. (mikro)		Do 9 prac. (mikro)	
	10-49 prac. (małe)			10-49 prac. (małe)	
	50-249 prac. (średnie)			50-249 prac. (średnie)	
	250 i więcej prac. (duże)			250 i więcej prac. (duże)	
*dane prezentowane również w przekrojach terytorialnych na poziomie wojewódzkim					

Próby dla badań koniunktury różnią się w zależności od zakresu podmiotowego – w przetwórstwie przemysłowym (sekcja C) obejmuje 3500 jednostek, w budownictwie (sekcja F) – 4000 przedsiębiorstw, w handlu (sekcja G) – 7801 podmiotów, w usługach (ogółem sekcje: H, I, J, K, L, M, N, R, S) – 4330 firm.

W przetwórstwie przemysłowym obserwacją objęte są przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 i więcej osób, w pozostałych obszarach uwzględnia się także jednostki o liczbie pracujących do 9 osób.

W badaniu koniunktury inwestycji w przetwórstwie przemysłowym z ostatniej grupy przedsiębiorstw wyodrębniła się dwie zbiorowości – jednostki o liczbie pracujących od 249 do 499 osób i podmioty o liczbie pracujących 500 i więcej osób.

Wybrane wyniki badania koniunktury w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu i usługach są prezentowane także w przekrojach terytorialnych na poziomie wojewódzkim (badania zarówno na poziomie Polski ogółem, jak i województw są prowadzone metodą przedsiębiorstw).

Zakres przedmiotowy badania stanowią pytania o bieżącą i przewidywaną działalność przedsiębiorstwa, w odniesieniu do podstawowych wymiarów działania podmiotu i nawiązujących do podstawowych zjawisk ekonomicznych.

Zakres przedmiotowy danych prezentowanych w publikacji przedstawia poniższy diagram.

Diagram 2. Zakres przedmiotowy danych prezentowanych w publikacji

Ocena sytuacji gospodarczej przedsiębiorstw
• ogólna sytuacja gospodarczej przedsiębiorstwa • portfel zamówień, w tym zagraniczny • produkcja • sytuacja finansowa, w tym w zakresie opóźnień płatności • bariery utrudniające prowadzenie działalności gospodarczej • stopień wykorzystania mocy produkcyjnych (styczeń, kwiecień, lipiec, październik) • procent przedsiębiorstw planujących wydatki na inwestycje (marzec, październik) • źródła finansowania inwestycji (marzec, październik)
Prognoza sytuacji gospodarczej przedsiębiorstw
• ogólna sytuacja gospodarczej przedsiębiorstwa • portfel zamówień, w tym zagraniczny • produkcja • sytuacja finansowa • ceny • zatrudnienie

Na podstawie zebranych odpowiedzi obliczane są wskaźniki proste ważone przychodami ze sprzedaży. Sposób liczenia wskaźnika zależy od rodzaju pytania:

- w pytaniach z trzema wariantami odpowiedzi (np. pytanie o sytuację finansową lub zatrudnienie), gdzie można wybrać tylko jedną odpowiedź, wskaźnik liczony jest jako saldo (różnica) między procentem podmiotów wybierających korzystny z punktu widzenia podmiotu wariant odpowiedzi a procentem jednostek zaznaczających niekorzystny wariant. Wskaźniki te przyjmują wartości z przedziału od -100 do +100. Dodatnia wartość wskaźnika oznacza koniunkturę „dobrą”, zaś ujemna – „złą” z punktu widzenia badanych przedsiębiorstw. Wzrost (spadek) wskaźnika w stosunku do poprzedniego badanego okresu oznacza poprawę (pogorszenie) koniunktury.
- w pytaniach, gdzie można wybrać kilka wariantów odpowiedzi z podanego zestawu (np. pytania o bariery działalności gospodarczej, źródła finansowania), wskaźnik jest liczony dla danego wariantu odpowiedzi jako procentowy udział wskazań danego wariantu odpowiedzi w sumie przedsiębiorstw odpowiadających na to pytanie. Wskaźniki te przyjmują wartości z przedziału od 0 do 100%.

Poza wskaźnikami prostymi obliczane są wskaźniki złożone. Przykładem tego rodzaju wskaźników jest wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury gospodarczej. Obliczany jest jako średnia arytmetyczna ważonych sald odpowiedzi na pytania z ankiety miesięcznej dotyczące bieżącej i przewidywanej sytuacji gospodarczej przedsiębiorstwa. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury przyjmuje wartości od -100 do +100, przy czym wartości powyżej zera są uznawane za pozytywne (wskazujące na „dobrą” koniunkturę), a poniżej zera – negatywne (wskazujące na „złą” koniunkturę). Wskaźnik przyjmujący wartość równą zero oznacza sytuację, gdy koniunktura nie zmienia się.

Przy interpretacji pytań o charakterze ilościowym, należy mieć na uwadze fakt, że są one zadawane w ramach badania ankietowego koniunktury gospodarczej i należy interpretować je zgodnie z charakterem tego badania.

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach obliczone wskaźniki złożone mogą nieznacznie różnić się od składających się na nie wariantów odpowiedzi.

Średnia długookresowa obejmuje szeregi czasowe od 2000 r., poza usługami (od 2003 r.) i handlem hurtowym (od 2011 r.).

Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS (SI) jest prezentowany od stycznia 2011 r. (zawiera szeregi od stycznia 2004 r.).

Do budowy ogólnego wskaźnika syntetycznego koniunktury gospodarczej i wskaźników ufności (WU) dla poszczególnych rodzajów działalności wykorzystywane są zestandaryzowane wskaźniki proste wyrównane sezonowo, pochodzące z badań koniunktury gospodarczej:

- przetwórstwa przemysłowego – wskaźniki bieżącego poziomu zapasów (z odwrotnym znakiem), bieżącego portfela zamówień (stanu) oraz przewidywanej produkcji,
- budownictwa – wskaźniki bieżącego portfela zamówień (stanu) i przewidywanego zatrudnienia,
- handlu detalicznego – wskaźniki bieżącego poziomu zapasów (z odwrotnym znakiem), sprzedaży w ostatnich trzech miesiącach oraz przewidywanej sprzedaży,
- usług – wskaźniki ogólnej sytuacji jednostki, popytu w ostatnich trzech miesiącach oraz przewidywanego popytu.

Wskaźnik ufności dla każdego z badań jest liczony jako średnia arytmetyczna wybranych wskaźników z danego badania. Są one standaryzowane wobec poziomu 0 o odchyleniu standardowym 1. Wartość wskaźnika powyżej 0 wskazuje, że WU kształtuje się na poziomie powyżej długookresowej średniej, natomiast wartość poniżej 0 – poniżej tej średniej.

Na ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej składają się wyżej wymienione wskaźniki proste z przyporządkowanymi im wagami – przetwórstwo przemysłowe (50%), usługi (38%), handel detaliczny (6%), budownictwo (6%).

Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej jest zestandaryzowany wobec poziomu 100 o odchyleniu standardowym 10. Gdy jego wartość jest większa od 100, oznacza to, że SI kształtuje się na poziomie powyżej średniej długookresowej, gdy jest niższa od 100 – poniżej tej średniej.

Badanie koniunktury gospodarczej – pogłębione pytania o aktualne zagadnienia gospodarcze

Do badania koniunktury gospodarczej – od badania za kwiecień 2020 r. – dołączany jest dodatkowy moduł. Uzyskane dane dostarczają – równolegle z wynikami standardowej części badania – bieżących ocen skutków wojny w Ukrainie dla przedsiębiorstw oraz pogłębionych informacji o aktualnych, kluczowych zagadnieniach gospodarczych (inwestycje, rynek pracy, procesy cenowe).

Zakres przedmiotowy dodatkowego badania przedstawia poniższy diagram.

Diagram 3. Zakres przedmiotowy danych prezentowanych w załączonych bazach Excel dot. pogłębionych pytań o aktualne zagadnienia gospodarcze

Dodatkowe pytania				
1. Intensywność zjawiska 2. Kanały wpływu 3. Pogłębione pytanie	Dodatkowe moduły			Wojna w Ukrainie
	Inwestycje	Rynek pracy	Procesy cenowe	

Publikowane są dane dla zakresu podmiotowego przedstawionego na poniższym diagramie.

Diagram 4. Zakres podmiotowy danych prezentowanych w załączonych bazach Excel dot. pogłębionych pytań o aktualne zagadnienia gospodarcze

Badanie koniunktury gospodarczej					
Zakres danych prezentowanych w aneksie do publikacji					
	Przetwórstwo przemysłowe	Budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samochodowych		Usługi
			Handel hurtowy	Handel detaliczny	
PKD 2007	Sekcja C* Działy: 10+11+12, 22, 25	Sekcja F* Działy: 41, 42, 43	Dział 46*	Działy 45+47* Grupowania: żywność; poj. samochodowe	Sekcje: H*, I*, J*, K, L, M, N
Klasy wielkości		Do 9 prac. (mikro)			
		10-49 prac. (małe)			
		50-249 prac. (średnie)			
		250 i więcej prac. (duże)			
		*dane prezentowane również w przekrojach terytorialnych na poziomie wojewódzkim			

Z uwagi na skalę przeprowadzanego badania, jego tematykę i szczegółowość, badanie jest źródłem szybkiej i szerokiej informacji m.in. o wpływie wojny w Ukrainie na przedsiębiorstwa w Polsce.

Moduł skierowano – na zasadzie dobrowolności – do szerokiej grupy przedsiębiorstw, obejmującej większość sektorów polskiej gospodarki i sekcji PKD.

W badaniu proces agregacji i ważenia odpowiedzi respondentów na dany wariant pytania jest dokonywany zgodnie z metodą stosowaną standardowo w badaniu koniunktury gospodarczej, a opisaną w „Zeszytach metodologicznych: Badanie koniunktury gospodarczej”.

Pytania w dodatkowym module mają charakter rotacyjny (w cyklu kwartalnym), co pozwala rozszerzyć zakres poruszanych w badaniu zagadnień. Dopuszczalne są również modyfikacje w celu dostosowania badania do aktualnej sytuacji i podstawowych wyzwań, przed jakimi stoją przedsiębiorstwa.

Pozwalamy sobie zwrócić uwagę Czytelnika na pewne kwestie interpretacji wyników w przypadku pytania o pracowników z Ukrainy. W styczniu 2024 r. warianty odpowiedzi zostały skonsolidowane („nieznaczny i poważny odpływ/napływ” zostały zastąpione odpowiednio wariantami „odpływ/napływ”). Dopuszczalne nadal jest równoczesne zaznaczenie odpowiedzi „odpływ” tj. odejście z pracy z powodu wojny oraz „napływ” tj. zatrudnienie nowych pracowników, w związku z tym suma wariantów może przekroczyć 100%.

Badanie jest przeprowadzane w okresie od 1 do 10 dnia każdego miesiąca.

Harmonogram zadawania dodatkowych pytań w 2024 r.

Wpływ wojny w Ukrainie (pytania zadawane w styczniu, kwietniu, lipcu, październiku 2024 r.)

1. **Negatywne skutki wojny w Ukrainie i jej konsekwencje dla prowadzonej przez Państwa firmę działalności gospodarczej będą w bieżącym miesiącu:**

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź

- nieznaczące ☐
- poważne ☐
- zagrażające stabilności firmy ☐
- brak negatywnych skutków ☐

2. **Z zaobserwowanych w ostatnim miesiącu negatywnych skutków wojny w Ukrainie najbardziej do Państwa firmy odnoszą się:**

Proszę zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi

- spadek sprzedaży / przychodów ☐
- wzrost kosztów ☐
- zakłócenie w łańcuchu dostaw ☐
- duże zaburzenia organizacyjne w funkcjonowaniu przedsiębiorstwa ☐
- problemy z bieżącym finansowaniem ☐
- nadmierne zapasy ☐
- zerwanie umów ze wschodnimi kontrahentami ☐
- nie dotyczy ☐

3. **Jeżeli w Państwa firmie są zatrudnieni pracownicy z Ukrainy, to czy w związku z wojną w Ukrainie zaobserwowali Państwo w ubiegłym miesiącu:**

Dopuszczalne jest równoczesne zaznaczenie po jednej odpowiedzi dla każdego z wariantów („odpływ” tj. odejście z pracy z powodu wojny oraz „napływ” tj. zatrudnienie nowych pracowników).

W przypadku, gdy firma nie zatrudnia pracowników z Ukrainy lub nie zaobserwowała w ubiegłym miesiącu ich „odpływu” czy „napływu”, proszę zaznaczyć odpowiedź „nie dotyczy”

- odpływ pracowników z Ukrainy ☐
- napływ pracowników z Ukrainy ☐
- nie dotyczy ☐

Procesy cenowe
(pytania zadawane w styczniu, kwietniu, lipcu, październiku 2024 r.)

4. **Jak Państwa zdaniem kształtować się będą ceny usług/materiałów/surowców wykorzystywanych przez Państwa firmę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej?**

w krótkim okresie (1-3 miesiące) - w porównaniu z aktualną sytuacją:

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź

- wzrosną szybciej ☐
- wzrosną wolniej ☐
- ustabilizują się ☐
- spadną ☐

w dłuższym okresie (najbliższe 12 miesięcy) - w porównaniu z aktualną sytuacją:

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź

- wzrosną szybciej ☐
- wzrosną wolniej ☐
- ustabilizują się ☐
- spadną ☐

5. **Które z poniższych czynników w największym stopniu wpłyną na koszty funkcjonowania Państwa firmy w okresie najbliższego kwartału:**

Proszę zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi

	wzrost kosztów	spadek kosztów
• ceny energii i paliw	☐	☐
• ceny czynszu, najmu lokali, itp.	☐	☐
• ceny komponentów i usług	☐	☐
• koszty zatrudnienia	☐	☐
• ceny importu bezpośredniego	☐	☐
• zmiany w przepisach i wymogach prawnych	☐	☐
• koszty finansowania (kredyty, pożyczki, itp.)	☐	☐
• inne	☐	☐

6. **Czy obserwowane i przewidywane zmiany w warunkach finansowania przedsiębiorstwa (koszty kredytów bankowych i ich dostępność, kredyt kupiecki, odroczone płatności, itp.) spowodują, w najbliższych 12 miesiącach, w przypadku:**

Proszę zaznaczyć po jednej odpowiedzi w każdym z wariantów

• decyzji inwestycyjnych	☐ odłożenie	☐ przyspieszenie	☐ nie mam zdania
• produkcji/sprzedaży	☐ ograniczenie	☐ wzrost	☐ nie mam zdania
• zatrudnienia	☐ ograniczenie	☐ wzrost	☐ nie mam zdania

Inwestycje
(pytania zadawane w lutym, maju, sierpniu, listopadzie 2024 r.)

1. **Jakie są aktualne przewidywania, co do poziomu inwestycji Państwa firmy w 2024 r. w odniesieniu do inwestycji zrealizowanych w 2023 r.?**

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź.

Jeżeli w poprzednim roku (2023) Państwa przedsiębiorstwo nie inwestowało i nie planuje inwestowania w bieżącym (2024), to proszę o zaznaczenie odpowiedzi „utrzymanie poziomu inwestycji”

- znaczący spadek ☐
- nieznaczny spadek ☐
- utrzymanie poziomu inwestycji ☐
- nieznaczny wzrost ☐
- znaczący wzrost ☐

2. **Jakie są główne kierunki inwestowania Państwa firmy w bieżącym roku?**

Proszę zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi

- procesy organizacyjne/biznesowe ☐
- szkolenie pracowników ☐
- autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje i koncesje (w tym programy komputerowe) ☐
- sprzęt komputerowy i telekomunikacyjny ☐
- B+R (badania + rozwój) ☐
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia ☐
- grunty, budynki i budowle ☐
- środki transportu ☐
- brak planów inwestycyjnych ☐

3. **Które z poniższych barier w największym stopniu wpływają na skalę inwestycji Państwa firmy w bieżącym roku?**

Proszę zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi

- wysokie koszty realizacji inwestycji ☐
- trudności w pozyskaniu zewnętrznych źródeł finansowania ☐
- długotrwałe procedury uzyskania zgody na inwestycje ☐
- problemy z zatrudnieniem pracowników ☐
- zerwane łańcuchy dostaw ☐
- wysoka inflacja ☐
- niejasne, niespójne i niestabilne przepisy prawne ☐
- niepewna sytuacja makroekonomiczna ☐
- niedostateczny popyt na produkty/usługi oferowane przez firmę ☐
- brak barier ☐

4. **Jak bieżące zmiany sytuacji Państwa firmy oraz otoczenia rynkowego wpływają na skłonność do podejmowania inwestycji?**

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź

- pozytywnie ☐
- neutralnie ☐
- negatywnie ☐

Rynek pracy
(pytania zadawane w marcu, czerwcu, wrześniu, grudniu 2024 r.)

1. **Czy zamierzają Państwo w najbliższych trzech miesiącach:**

w przypadku pracowników relatywnie łatwych do zastąpienia – w porównaniu z aktualną sytuacją:

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź - w nawiązaniu do pytania o zatrudnienie z części II ankiety „prognoza sytuacji gospodarczej”.

- zwiększyć zatrudnienie ☐
- utrzymać zatrudnienie ☐
- ograniczyć zatrudnienie ☐

w przypadku pracowników relatywnie trudnych do zastąpienia – w porównaniu z aktualną sytuacją:

Proszę zaznaczyć tylko jedną odpowiedź - w nawiązaniu do pytania o zatrudnienie z części II ankiety „prognoza sytuacji gospodarczej”.

- zwiększyć zatrudnienie ☐
- utrzymać zatrudnienie ☐
- ograniczyć zatrudnienie ☐

2. **Które z poniższych czynników i w jakim stopniu wpłyną na poziom wynagrodzenia pracowników w Państwa firmie w najbliższych trzech miesiącach:**

Proszę o zaznaczenie maksymalnie dwóch odpowiedzi w każdej kolumnie.

	w istotnym stopniu	w małym stopniu/brak wpływu
• utrzymanie realnej wartości wynagrodzeń (podwyżki inflacyjne)	☐	☐
• sytuacja finansowa firmy	☐	☐
• utrzymanie konkurencyjnych płac	☐	☐
• inne	☐	☐

4. **W jakim stopniu Państwa decyzje w zakresie zatrudnienia i wynagrodzeń w najbliższych trzech miesiącach oparte są:**

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wariantów.

	w istotnym stopniu	w małym stopniu/brak wpływu
• na podstawie bieżących danych	☐	☐
• na podstawie oczekiwań dotyczących zmian jakie mogą nastąpić w długim okresie (rok)	☐	☐

Diagram 5. Badanie koniunktury gospodarczej – formy prezentacji wyników badania

- Informacja sygnałna - Publikacja + Excel - Infografika - Zeszyt metodologiczny	stat.gov.pl > Obszary tematyczne > Koniunktura
Informacja sygnałna wojewódzka	Zielonagora.stat.gov.pl > Ośrodki > Ośrodek Badań Koniunktury > Koniunktura w regionach
Ankiety do badań koniunktury gospodarczej (przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel, usługi)	bip.stat.gov.pl > Działalność statystyki publicznej > Szczegółowy format przekazywania danych
Baza danych > Dziedzina Baza Wiedzy Strona główna DBW (stat.gov.pl)	

Methodological notes

Business Tendency Survey (BTS) – standard part

Business tendency survey in manufacturing was introduced in Statistics Poland as the first of all BTSs in June 1992. Next there were BTS in construction (July 1993) and in retail trade (October 1993). In 1999 questions on investment were extracted from questionnaires in industry and construction to create separate survey in investment harmonized with European Commission requirements. In January 2003 the new BTS in services was started. Since 2011 the same questionnaire as BTS in retail trade is sent also to units carrying out wholesale trade activity. Moreover in 2011 a new sampling scheme was introduced to enable presentation of data at voivodship level.

BTS in manufacturing, construction, trade and services is carried out based on monthly questionnaire (in manufacturing there are also additional questions asked in January, April July and October) and BTS in investment – biannually (data are gathered and presented in March and October).

Scope of BTSs comprise of firms carrying out economic activity in Poland organized as a: trade companies (organized in partnership as well as private limited company form), civil law partnerships, state enterprises, collectives, and natural persons conducting activity

Subjective scope and the scope of data presented in this publication is shown on the diagram below.

Diagram 1. The scope of data presented in the publication

Business Tendency Survey					
Scope of data presented in the publication and Knowledge Databases					
	Manufacturing	Construction	Trade; repair of motor vehicles and motorcycles		Services
			Wholesale trade	Retail trade	
NACE Rev. 2	Section C* Divisions: 10+11+12, 13-33, MIGs	Section F*	Division 46*	Divisions 45+47* Groupings: food products; textiles, clothing, footwear; household items total; motor vehicles	Sections: H*, I*, J*, K, L, M, N, R, S Divisions: 49, 55, 56, 58-65, 69-74, 77-81
Size classes		Up to 9 employees (micro)		Up to 9 employees (micro)	
	10-49 employees (small)			10-49 employees (small)	
	50-249 employees (medium)			50-249 employees (medium)	
	250 and more employees (big)			250 and more employees (big)	
*data are also presented on voivodship level					

BTS samples vary depending on the scope – in manufacturing (section C) it includes 3,500 entities, w in construction (section F) – 4,000 entities, in trade (section G) – 7,801 entities, in services (sections in total: H, I, J, K, L, M, N, R, S) – 4,330 entities.

Survey in manufacturing covers enterprises employing more than 10 persons, in other areas entities employing up to 9 persons are also taken into account.

In manufacturing BTS on investments the last size class is divided into two classes – enterprises employing 249-499 persons as well as the ones that employ 500 and more persons.

Data for each BTS are presented also by voivodship (survey for the need of both levels of aggregation – Poland in total and on voivodship level are carried out on the basis of enterprise method).

Content of BTS comprises questions on current and expected activity of the company, with reference to the basic aspects of entity's activity but also referring to the basic economic phenomena.

The content of data presented in this publication is shown on the diagram below.

Diagram 2. The content of data presented in the publication

Assessment of the economic situation
• general economic situation of the enterprise • order-books (domestic and foreign) • production • financial situation, including delays of payment • factors limiting activity • capacity utilization (January, April, July, October) • percentage of enterprises planning to incur investments (March, October) • financial sources of investments (March, October)
Expectations of economic situation
• general economic situation of the enterprise • order-books (domestic and foreign) • production • financial situation • prices • employment

On the basis of gathered answers weighted balances are calculated (revenues from sale are used as a weight). The calculation method depends on the type of question:

- In questions with three variants of answers (for example question on financial situation or expected employment) where only one answer can be chosen indicator is calculated as a balance (difference) between percentage of the entities choosing first variant of the answer (advantageous from the entity's point of view) and the third variant (disadvantageous from the entity's point of view). Range of balance varies from -100 to +100. Positive value of balance means that the business situation is "good" while negative value means the business situation is "bad". Increase (decrease) of balance in relation to the previous month means improvement (deterioration) of business situation.
- In questions where more than one variant of answer can be chosen (for instance the question on factors limiting activity or sources of financing) indicator is calculated for each variant of answer as a percentage of entities choosing given variant of all respondents answering the question. Values range varies from 0 to 100%.

Apart from balances there are composite indicators calculated. One of the examples is general business climate indicator. It is calculated as an arithmetic average of weighted balances of the answers to questions from the monthly questionnaire concerning current and expected general economic situation. Range of general business climate indicator varies from -100 to +100. When its value is above 0 the business situation is “good”, when it is below 0 the business situation is “bad”, and when it equals 0 it means that the business situation “does not change”.

When interpreting quantitative questions, it should be noted that they are asked as part of the BTS and should be interpreted in accordance with the nature of this survey.

Due to rounding of data in some cases calculated composite indicators may slightly differ from the component variant of answers.

Long-term mean covers time series since 2000, apart from services (since 2003) and wholesale trade (since 2011).

General synthetic indicator GUS (SI) is presented since January 2011 (database contains the data since January 2004).

To calculate general synthetic indicator for Poland as well as confidence indicators (WU) for each economic kind of activity there are used balances of answers (seasonally adjusted and standardized) to questions chosen from each survey:

- manufacturing – current stock of finished products indicator (with inversed sign), current overall order books indicator (its status), expected production indicator,
- construction – current overall order books indicator (its status), expected employment indicator,
- retail trade – volume of stock indicator (with inversed sign), sales in the past 3 months indicator, expected business activity indicator,
- services – business situation in the past 3 months indicator, demand in the past 3 months indicator, expected demand indicator.

Each confidence indicator is calculated as an arithmetic average of the balances of answers to questions from chosen survey. Confidence indicators have a long-term mean of 0 and a standard deviation of 1. Values greater than 0 indicate an above-average economic sentiment, whereas values below 0 indicate a below-average position.

General synthetic indicator for Poland is compiled of above-mentioned indicators with particular weights that are allocated to the different sectors – manufacturing (50%), services (38%), retail trade (6%), construction (6%).

General synthetic indicator for Poland has a long-term mean of 100 and a standard deviation of 10. Values greater than 100 indicate an above-average economic sentiment, whereas values below 100 indicate a below-average position.

Business Tendency Survey (BTS)– In-depth questions about current economic issues

An additional module is added to BTS since April 2020. The obtained data provide - in parallel with the results of the standard part of the survey - current assessments of the impact of war in Ukraine on enterprises and in-depth information on current, key economic issues (investments, labour market, price developments).

The content of data presented in this publication is shown on the diagram below.

Diagram 3. The content of data presented in enclosed Excel databases concerning in-depth questions about the current economic issues

Additional questions				
1. Intensity of the phenomenon 2. Ways of impact 3. In-depth question	Additional modules			War in Ukraine
	Investments	Labour market	Price developments	

The scope of data presented in this publication is shown on the diagram below.

Diagram 4. The scope of data presented in enclosed Excel databases concerning in-depth questions about the current economic issues

Business Tendency Survey					
Scope of additional data in the publication					
	Manufacturing	Construction	Trade; repair of motor vehicles and motorcycles		Services
			Wholesale trade	Retail trade	
NACE Rev. 2	Section C* Divisions: 10+11+12, 22, 25	Section F* Divisions: 41, 42, 43	Division 46*	Divisions 45+47* Groupings: food products; motor vehicles	Sections: H*, I*, J*, K, L, M, N
Size classes		Up to 9 employees (micro)			
		10-49 employees (small)			
		50-249 employees (medium)			
		250 and more employees (big)			
*data are also presented on voivodship level					

Due to the scale of the survey, its subject matter and detail, the survey is a source of quick and extensive information, e.g. about the impact of war in Ukraine on enterprises in Poland.

The module was addressed - on a voluntary basis - to a wide group of enterprises, covering most sectors of the Polish economy and NACE Rev. 2 sections.

In the survey, the process of aggregation and weighting of respondents' answers to a given variant of the question is carried out in accordance with the standard method used in BTS and described in the "Methodological report. Business tendency survey".

Questions in the additional module are rotating (on a quarterly basis), which allows to expand the scope of the issues covered in the survey. Modifications are also allowed in order to adapt the survey to the current situation as well as fundamental challenges faced by enterprises.

We would like to draw the reader's attention to some issues of interpretation of the results in the case of the question about employees from Ukraine. In January 2024, variants of answers were consolidated ("minor and serious outflow/inflow" were replaced by "outflow/inflow" respectively). It is still acceptable to select "outflow" variant, i.e. resignations from work due to war as well as "inflow" variant, i.e. employment of new personnel at the same time, therefore sum of variants can exceed 100%.

The survey is carried out in the period from the 1st to the 10th day of each month.

Timetable of added questions in 2024

Impact of the ongoing war in Ukraine (questions asked in January, April, July, October 2024)

1. **Negative effects of the ongoing war in Ukraine and its impact on your business activity in the current month will be:**

Please choose only one answer.

- minor ☐
- serious ☐
- a threat to company's stability ☐
- lack of negative effects ☐

2. **Out of negative effects of the ongoing war in Ukraine reported in the previous month, which of them relate to your company the most:**

You can choose more than one answer.

- drop in sales/revenues ☐
- increase in costs ☐
- disruption in supply chain ☐
- large organisational disturbances in company's functioning ☐
- problems with current financing ☐
- surplus stocks ☐
- terminating contracts with eastern contractors ☐
- does not concern ☐

3. **If your company employs workers from Ukraine, did you report in the previous month one of the following situations connected with the ongoing war:**

You can choose "outflow" variant, i.e. resignations from work due to war as well as "inflow" variant, i.e. employment of new personnel at the same time.

If the company does not employ workers from Ukraine or has not observed their "outflow" or "inflow" in the last month, please choose "does not concern" variant.

- outflow of workers from Ukraine ☐
- inflow of workers from Ukraine ☐
- does not concern ☐

Price developments
(questions asked in January, April, July, October 2024)

4. **How in your opinion will the prices of services/materials/raw materials used by your company as part of its activity develop?**

In the short term (1-3 months) – compared to the current situation :

Please choose only one answer.

- they will rise faster ☐
- they will rise slower ☐
- they will stabilise ☐
- they will fall ☐

In the longer term (next 12 months) – compared to the current situation: :

Please choose only one answer

- they will rise faster ☐
- they will rise slower ☐
- they will stabilise ☐
- they will fall ☐

5. **Which of the following factors will have the biggest impact on the operating costs of your company throughout the next quarter:**

You can choose more than one answer

	increase in costs	decrease in costs
• prices of energy and fuel	☐	☐
• prices of rent, premises etc.	☐	☐
• prices of components and services	☐	☐
• costs of labour	☐	☐
• prices of direct import	☐	☐
• changes in regulations and legal requirements	☐	☐
• costs of financing (credits, loans etc.)	☐	☐
• others	☐	☐

6. **Will the observed and expected changes in terms of financing of your company (cost of bank credits and their availability, mercantile credit, deferred payments etc.) cause, in the next 12 months, in the case of:**

Please choose one answer for each variant

• investment decisions	☐ deferring	☐ acceleration	☐ I have no opinion
• production/sale	☐ limitation	☐ increase	☐ I have no opinion
• employment	☐ limitation	☐ increase	☐ I have no opinion

Investments
(questions asked in February, May, August, November 2024)

1. **What are your current predictions on your company's level of investments in 2024 with reference to investments made in 2023?**

Please choose only one answer.

If in 2023 there were no investments and there are no plans of investing in 2024, please choose "maintenance of level of investments" variant.

- significant decrease ☐
- insignificant decrease ☐
- maintenance of level of investments ☐
- insignificant increase ☐
- significant increase ☐

2. **What are the main investment directions of your company in the current year?**

You can choose more than one answer.

- organisational/business processes ☐
- staff training ☐
- copyrights, related proprietary rights, licenses, concessions (incl. software) ☐
- computer and telecommunications equipment ☐
- R&D (research and experimental development) ☐
- machinery, technical equipment and tools ☐
- land, buildings and structures ☐
- means of transport ☐
- no investment plans ☐

3. **Which of the following factors limiting activity have the biggest impact on the scale of your company's investments in the current year?**

You can choose more than one answer.

- high costs of investments ☐
- difficulties in obtaining external sources of financing ☐
- lengthy procedures for obtaining permission to invest ☐
- problems with employing personnel ☐
- broken supply chains ☐
- high inflation ☐
- unclear and unstable legal regulations ☐
- uncertain macroeconomic situation ☐
- insufficient demand on products/services offered by the company ☐
- none ☐

4. **How do current changes in the situation of your company as well as market environment affect the willingness to invest ?**

Please choose only one answer.

- positively ☐
- neutrally ☐
- negatively ☐

Labour market
(questions asked in March, June, September, December 2024)

1. **Do you intend in the next three months :**

in the case of workers relatively easy to replace – compared to the current situation :

Please choose only one answer – with reference to the question on employment in part II of the questionnaire “Expectations of economic situation”.

- increase the employment ☐
- remain the employment unchanged ☐
- decrease the employment ☐

in the case of workers relatively difficult to replace – compared to the current situation :

Please choose only one answer – with reference to the question on employment in part II of the questionnaire “Expectations of economic situation”.

- increase the employment ☐
- remain the employment unchanged ☐
- decrease the employment ☐

2. **Which of the following factors and to what extend will have the biggest impact on salary level in your company in the next three months:**

Please choose two answers at most in each column.

	significantly	insignificantly/no impact
• maintaining the real value of salaries (inflationary increases)	☐	☐
• financial situation of the company	☐	☐
• maintaining the competitive salaries	☐	☐
• others	☐	☐

3. **To what extend are your decisions concerning employment and salaries based on in the next three months :**

Please choose answer for each variant.

	significantly	insignificantly/no impact
• based on current data	☐	☐
• based on expectations regarding changes that may occur in the long term (a year)	☐	☐

Diagram 5. Business tendency survey – forms of data presentation

- News releases - Publication + Excel databases - Infographic * - Methodological report	stat.gov.pl/en > Topics > Business tendency
Regional news releases *	Zielonagora.stat.gov.pl > Ośrodki > Ośrodek Badań Koniunktury > Koniunktura w regionach
BTS questionnaires (manufacturing, construction, trade, services) * *only in Polish	bip.stat.gov.pl > Działalność statystyki publicznej > Szczegółowy format przekazywania danych
Online database > Knowledge databases DBW (stat.gov.pl/en)	

Spis treści

Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	4
Symbols. Main abbreviations	4
Synteza	5
Executive summary	7
Rozdział 1. Przetwórstwo przemysłowe.....	9
Chapter 1. Manufacturing	9
Rozdział 2. Budownictwo	11
Chapter 2. Construction	11
Rozdział 3. Handel	13
Chapter 3. Trade	13
3.1 Handel hurtowy	13
3.1 Wholesale trade.....	13
3.2 Handel detaliczny.....	15
3.2 Retail trade	15
Rozdział 4. Usługi.....	17
Chapter 4. Services.....	17
4.1 Transport i gospodarka magazynowa	17
4.1 Transportation and storage	17
4.2 Zakwaterowanie i gastronomia	19
4.2 Accommodation and food service activities	19
4.3 Informacja i komunikacja	21
4.3 Information and communication	21
4.4 Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	23
4.4 Financial and insurance activities	23
Rozdział 5. Stopień wykorzystania mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie	25
Chapter 5. Capacity utilization in manufacturing and construction.....	25
Rozdział 6. Inwestycje w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie)	26
Chapter 6. Investments in manufacturing and construction	26
Rozdział 7. Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI)	28
Chapter 7. General synthetic indicator GUS (SI)	28
Rozdział 8. Pogłębione pytania o aktualne zagadnienia gospodarcze	30
Chapter 8. In-depth questions about current economic issues	30
Uwagi metodologiczne	34
Methodological notes	44
Spis wykresów	55
List of charts	55
Spis tablic	56
List of tables	56
Spis diagramów.....	57
List of diagrams.....	57

Spis wykresów

Wykres 1.	Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury według rodzaju działalności (sekcje i działy PKD 2007)	5
Chart 1.	General business climate indicator by kind of activity (NACE Rev. 2 sections and divisions)	7
Wykres 2.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji przetwórstwo przemysłowe	9
Chart 2.	General business climate indicator in manufacturing section	9
Wykres 3.	Bariery działalności gospodarczej w sekcji przetwórstwo przemysłowe	10
Chart 3.	Factors limiting business activity in manufacturing section	10
Wykres 4.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji budownictwo	11
Chart 4.	General business climate indicator in construction section	11
Wykres 5.	Bariery działalności gospodarczej w sekcji budownictwo	12
Chart 5.	Factors limiting business activity in construction section	12
Wykres 6.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w handlu hurtowym	13
Chart 6.	General business climate indicator in wholesale trade	13
Wykres 7.	Bariery działalności gospodarczej w handlu hurtowym	14
Chart 7.	Factors limiting business activity in wholesale trade	14
Wykres 8.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym	15
Chart 8.	General business climate indicator in retail trade	15
Wykres 9.	Bariery działalności gospodarczej w handlu detalicznym	16
Chart 9.	Factors limiting business activity in retail trade	16
Wykres 10.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji transport i gospodarka magazynowa	17
Chart 10.	General business climate indicator in transportation and storage section	17
Wykres 11.	Bariery działalności gospodarczej w sekcji transport i gospodarka magazynowa	18
Chart 11.	Factors limiting business activity in transportation and storage section	18
Wykres 12.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji zakwaterowanie i gastronomia	19
Chart 12.	General business climate indicator in accommodation and food service activities section	19
Wykres 13.	Bariery działalności gospodarczej w sekcji zakwaterowanie i gastronomia	20
Chart 13.	Factors limiting business activity in accommodation and food service activities section	20
Wykres 14.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji informacja i komunikacja	21
Chart 14.	General business climate indicator in information and communication section	21
Wykres 15.	Bariery działalności gospodarczej w sekcji informacja i komunikacja	22
Chart 15.	Factors limiting business activity in information and communication section..	22
Wykres 16.	Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa	23
Chart 16.	General business climate indicator in financial and insurance activities section	23

Wykres 17. Bariery działalności gospodarczej w sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa	24
Chart 17. Factors limiting business activity in financial and insurance activities section	24
Wykres 18. Stopień wykorzystania mocy produkcyjnych w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie	25
Chart 18. Capacity utilization of the enterprise (in percentage) in manufacturing and construction	25
Wykres 19. Aktualne moce produkcyjne w przetwórstwie przemysłowym i budownictwie ...	25
Chart 19. Current production capacity in manufacturing and construction	25
Wykres 20. Źródła finansowania inwestycji (deklarowane przez przedsiębiorstwa, które w danym roku zgłaszały ponoszenie wydatków na inwestycje).....	27
Chart 20. Financial sources of investments (declared by companies reporting expenditures on investments in a given year)	27
Wykres 21. Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI) i jego dekompozycja	28
Chart 21. General synthetic indicator GUS (SI) and its decomposition	28
Wykres 22. Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI), wskaźnik odczuć ekonomicznych dla Unii Europejskiej (EU.ESI).....	28
Chart 22. General synthetic indicator GUS (SI), Economic sentiment indicator for European Union (EU.ESI).....	28
Wykres 23. Ceny usług/materiałów/surowców w najbliższym okresie	31
Chart 23. Prices of services/materials/raw materials	31
Wykres 24. Czynniki wpływające na wzrost kosztów funkcjonowania firmy	32
Chart 24. Factors of the biggest impact on increase of operating costs of company	32
Wykres 25. Wpływ zmian w warunkach finansowania przedsiębiorstwa na decyzje inwestycyjne, produkcję/sprzedaż i zatrudnienie	33
Chart 25. The impact of changes in terms of financing the company on investment decisions, production/sale, employment	33

Spis tablic

List of tables

Tablica 1. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury według rodzaju działalności (sekcje i działy PKD 2007)	6
Table 1. General business climate indicator by kinds of activity (NACE Rev. 2 sections and divisions)	8
Tablica 2. Liczba odpowiedzi na ankietę w podstawowych rodzajach działalności (sekcje i działy PKD 2007)	6
Table 2. Number of responses by basic kinds of activity (NACE Rev. 2 sections and divisions)	8
Tablica 3. Procent przedsiębiorstw planujących wydatki na inwestycje	26
Table 3. Percentage of enterprises planning investments	26
Tablica 4. Ogólny wskaźnik syntetyczny koniunktury gospodarczej GUS dla Polski (SI) i jego składowe	29
Table 4. General synthetic indicator GUS (SI) and its components	29

Spis diagramów

List of diagrams

Diagram 1. Zakres podmiotowy danych prezentowanych w publikacji	34
Diagram 1. The scope of data presented in the publication	44
Diagram 2. Zakres przedmiotowy danych prezentowanych w publikacji	35
Diagram 2. The content of data presented in the publication	45
Diagram 3. Zakres przedmiotowy danych prezentowanych w załączonych bazach Excel dot. pogłębionych pytań o aktualne zagadnienia gospodarcze	37
Diagram 3. The content of data presented in enclosed Excel databases concerning in-depth questions about the current economic issues	47
Diagram 4. Zakres podmiotowy danych prezentowanych w załączonych bazach Excel dot. pogłębionych pytań o aktualne zagadnienia gospodarcze	37
Diagram 4. The scope of data presented in enclosed Excel databases concerning in-depth questions about the current economic issues	47
Diagram 5. Badanie koniunktury gospodarczej – formy prezentacji wyników badania	43
Diagram 5. Business tendency survey – forms of data presentation	53